

NERVAI VIETNAME KARE

KARTU SU LIOTIMIS SUSTIPRĖJUSI KOMUNISTINIŲ PARTIZANŲ VEIKLA REIKALAUJA STIPRIŲ NERVŲ IR IS KARIŲ DŽIUNGLESE IR IS WASHINGTONO BEI SAIGONO POLITIKŲ. — SUSIDARIUSIOJE BOKLĖJE NERVAI IR VALIA GALI DAUGIAU NULEMTI NEGU GINKLAI. — PREZIDENTO POLITIKOS KRITIKA IS KARINIO TASKO.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Prieš savaitę, kalbėdami apie Johnsonso politikos kritiką, ilgėliau sustojome prie "kairiosios pusės" balsų, kurie amerikiečių pastangas išgelbėti pietinį Vietnamą nuo komunistų užpuolimo laiko bergždžiomis ir nereikalingomis. Šiandien visiems aišku, kad JAV nebeturi kelio atgal. Josef Kraft jau kalba apie buvusias galimybes derybomis pasiekti kokią išimtį: "There was an alternative. There was an opportunity. And it has been basely cast away". Tokia nuotaika spindi ir iš kitų tokios politikos šalininkų komentary.

Bet jei taikos bet kokia kaina šalininkai daugiau ar mažiau rezignavo, galvą pakėlė tie, kurie mano, kad prezidentas Johnsonas per ilgai dėsė ir dar dabar neturi pakankamai ryžto pergalei siekti. Natūralu, kad tokia kritika girdisi iš respublikonų pusės. Ir negali sakyti, kad ji būtų vien politinių sumetimų padiktuota. Joje yra daug tiesos.

Barry Goldwateris prikišo prezidentui, kad jis per daug kišasi į karių reikalus ir per daug varžo jų sprendimus. Įdomu, kad tokios pat nuomonės yra prezidento Johnsono draugas ir vienas didžiausių Goldwaterio priešių Josef Alsop. Jis rašo, kad prezidentas padaręs didelę klaidą sulaikydamas keliom dienom šiaurinio Vietnamo bombardavimą, nes tai iš karto palaužė pietinių Vietnamiečių moralę. Dar blogiau, kad prezidentas stengiasi pats vadovauti visiems karo žygiams, būdamas kartu ir vyr. karo vadu ir... kuopininku. Čia Johnsonas elgiasi pagal Kennedy precedentą antrosios Kubos krizės metu. Tada prezidentas JFK, galima sakyti, asmeniškai prižiūrėjo Kubos blokados vykdymą, tačiau tada situacija buvo mažiau komplikauta. Reikalas sukosi apie keletą ar keliolika sovietų laivų. Šiuo metu kovojama daug toliau nuo Washingtono džiunglės ir prezidentui fiziškai neįmanoma visų įvykių kontroliuoti. Alsopas kaip išieitį siūlo duoti laisvesnes rankas gen. Taylorui, paskirianč jį vyr. karo Vietnamu vadu su plačiom teisėmis.

Panašios nuomonės yra ir New York Times karinis kritikas Hanson W. Baldwin, kuris konstatuoja, kad ryšių priemonių išstabilinimas Baltiesiems Rūmams leidžia kontroliuoti kiekvieną kariuomenės veiksmą:

"Rezultate, kariuomenės vadai Vietname gavo detalias instruk-

cijas ne tik apie politiką ir tikslus, bet ir apie jų techniską siekimą. Aviacijos ir kariuomenės

Galimi komunistų ofenzyvos tikslai vadinamame Vietname "liemenyje". Tie miestai yra kalnų ir džiunglių apsupti. Šiuo metu juos pasiekti galima tik lėktuvais.

operacijom iš tikro vadovaujama, bent didele dalimi iš Washingtono. Kariai čia žiūri didelį pavojų, nes iš taip toli vadovaujant operacijom, jos netenka judrumo ir gali būti padarytos didelės klaidos. (Military men see in this arrangement a dangerous lack of flexibility and a possibility of mistaken judgments.)

Pagal Baldwiną, kariai būkštuoja, kad JAV kariuomenės sustiprinimas pradėtas per vėlai ir per lėtą tempu. Kad priešą paveikus, reikia greitesnės ir didesnės kariuomenės koncentracijos. Tačiau tam kludo naminiai ir tarptautiniai politiniai ir psichologi-

niai samprotavimai. Prie to galima pridurti, kad šioje vietoje jau kelis kartus buvo konstatuota, jog karas Vietname bus nulemtas ant Washingtono ir New Yorko parketo, o ne Vietnamo džiunglės.

To patie New York Times, kurio kariniu kritiku yra Baldwinas, vedamieji padarė JAV daugiau žalos, negu Viet Kongas. Net londoniškis liberalus The Economist jais pasipiktino. Girdi, kovas Vietname pavadinti Amerikos karu prieš aziatus yra nesąmonė. (For the New York Times to describe this as "an American war against Asians" is a depressing piece of intellectual sleight-of-hand.) Ar kautynės Belgijoje ties Bulge ir amerikiečių priešpulis ten (antrojo pasaulinio karo pabaigoje) būtų buvę galima pavadinti "amerikiečių karu prieš europiečius" -- teiraujasi Economist.

Grįžtant prie pačios bėklės Vietname, reikia pastebėti, kad prasidėjęs liūčių periodas leido komunistams operuoti didesniais junginiais. Faktinai jie kontroliuoja plačias teritorijas, bet negali įsitvirtinti miestuose. Jų tikslas yra pakirsti Pietų Vietnamo armijos moralę ir įtikinti Saigono politikus, kad jiems reikia ieškoti taikos Hanoi nustatytomis sąlygomis. Atrodo, kad komunistai savo spaudimą sustiprino į taip vadinamame Vietname "liemenyje" esančias didesnes vietas (žiūr. žemėlapi) kaip Hue, Da Nang, Quang Ngai, Kontum ir Pleiku. Pietų vietnamiečiams (ir amerikiečiams) nėra kitos išeities, kaip tas vietovės ginti iki paskutiniųjų. Už tat iš JAV dabar siunčiamos naujos kariuomenės dalys. Tokioje situacijoje labai reikalingi stiprūs nervai. Anot Economist: "It remains to be seen if political nerves will stand the strain".

Šiuo metu amerikiečiai gali tik įsikasti ir laikytis. Rudenį -- liūtimis sustojus -- galima bus pagalvoti ir apie kontraofenzyvą. Bet, kartojam, tam reikalingi stiprūs nervai ir valia. Jie gali daugiau nulemti negu ginklai. Už tat čia didelį vaidmenį vaidina Washingtono nusistatymas ir JAV viešojo opinija. "The battle in Vietnam is a battle of opposing wills" -- konstatuoja Economist.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* KAI KONG, M. FEIGHAN kelia reikalą ištirti komunistų žiaurumus Vietname, Senato užsienio klausimams svarstyti komisija, vadovaujama senat. J. W. Fulbrighto, planuoja pravesiti viešus apklausinėjimus dėl JAV intervencijos Dominikuose.

* BULGARIJOS VYRIAUSYBĖ taip buvo sukrėsta neseniai įvyk-

sių bandymų ją nuverst, kad premjeras Živkovas jau buvo nutaręs prašyti Kremliaus priimti Bulgariją "į Sovietų respublikų šeimą". Tačiau idėja užvetavo Sov. S-gos ideologas M. Suslovas, motyvuodamas, kad toks bulgarų sprendimas sukrėstų kitus satelitinius režimus.

* SOV. S-GA, po nepasiseku-

Kas savaitę Vietname žūsta apie 1000 žmonių. Oficialiai per dešimt metų Vietname žuvo 380 amerikiečių. Šiandien ten vyksta tikras karas ir jau yra virš tikstančio užmuštų ir sužeistų amerikiečių karių. Kas savaitę numušami keli amerikiečių malūnsparniai ir Vietkongas dabar labiausiai taiko į amerikiečių karininkus. Iš 16,000 kaimų viršininkų, 15,000 jau nužudyti. Kiekvieną rytą reikia "atidaryti" kelius ir miestuose nebėra saugu, nes dalis gyventojų padeda Vietkongui. Nuotraukoje amerikietis karininkas neša sužeistą vietnamietį.

Lietuvių Diena Pasaulinėje
Mugėje New Yorke

Lietuvių Diena birželio 13 d. gerai pavyko. Dalyvavo apie 3000 lietuvių ir daugybė kitų tautybių svečių, kurie parodė susidomėjimą lietuvių pasirodymais.

sio bandymo nuleisti raketą mėnulyje iššovė dar vieną raketą "Lunik 6", kuri ten turėtų nusiiešti birželio 18 d.

* ŠIUO METU JAV jau turi surinkus visus faktus, kokį vaidmenį Danto Domingo suklime suvaidino Kubos komunistinis režimas. Jau 1963 metais 25 jauni dominikiečiai buvo pradėti apmokytis sabotazo veiksmams Kuboje. Jie grįžo paruošti partizaniniam veiksmams vadovauti. Kuboje buvo sukoncentruotos ginklų sijos ir šoviniai. Dalį tų sūtų pagavo ir konfiskavo Dominikų Resp. pakrančių sargybos.

Sukilimo metu apie 45 Kuboje gerai paruošti sukilėliai buvo vadovaujančiose pozicijose.

* US NEWS & WORLD REPORT rašo, kad JAV kariuomenei išsikėlus į Santo Domingo, reikėjo problemą greitai ir išspręsti. Politikams įsikūšus ir nerandant tinkamo ir priimtino politinio sprendimo, sukilėliai, įsitvirtinę Santo Domingo miesto centre, ne tik kad kludo tvarkai tame krašte sugrąžinti, bet kartu stato į pavojų JAV karius ir civil. gyventojus. Šiomis dienomis vėl žuvo 3 amerikiečių kariai, 67 civiliai gyventojai, o 265 buvo sužeisti. Sukilėlių vadas Caamano ta proga apkaltino amerikiečius "šiam krašte neregėtų genocidu".

* GRUZIJOS MIESTE GOROS numatoma vėl atidaryti ir net praplėsti Stalino muziejų. Muziejus buvo uždarytas destalinizacijos metu Chruščiovo parėdymu. Stalino muziejus, kuris buvo dalimi revoliucijos muziejaus, jį pertvarkius, bus atidarytas dar šiais metais.

Porą valandų prieš programą pradėdant, pradėjo lietuviai rinktis į Meditation Garden ir Avenue of Africa, o pirmą valandą, kuomet turėjo prasidėti programa, jau buvo užpildyta visa aikštė tūkstantinės lietuvių minios.

Programa buvo pradėta prie Lietuvos vėliavos ir lietuviško kryžiaus. Įžanginį žodį tarė LKPP pirm. A. Vakselis. Invokaciją prel. Jonas Balkūnas. Sekle Lietuvos gen. konsulo Vyt. Stašinsko kalba. Giedant Amerikos ir Lietuvos himnus nuleidžia ma Lietuvos vėliava iki pusės stiebo. Choram giedant Marija, Marija -- padėtas vainikas prie koplystulpio. Vainiką nešė dvi tautiniai rūbais apsirengusios lietuvaitės. Vainiką uždėjo Lietuvos gen. kon. Vyt. Stašinskas ir LKPP pirm. A. Vakselis.

Iškilnių atidaryme dalyvavo: LKPP pilname sąstate, garbės svečiai, chorai, tautinių šokių dalyviai, karo veteranai su vėliavomis (du postai) ir tūkstantinė lietuvių minia.

Eisenoje į Vatikano koplyčią dalyvavo veteranai su vėliavomis, garbės svečiai ir Komiteto nariai, chorai ir tautinių šokių dalyviai ir visi, kurie turėjo pakvietimus įėjimui. Vatikano paviljono koplyčia buvo perpildyta. Pamaldas aukėjo vyskupas Pr. Brazys, MIC. Kun. L. Jankui vadovaujant visi dalyviai giedojo.

Labai prasmingą pamokslą pasakė prel. Jonas Balkūnas ir iš Romos atvykęs naujas lietuvių vyskupas P. Brazys, MIC, po pamaldų pasakęs sveikinimo žodį ir prie altoriaus su LKPP nariais ir garbės svečiais nusifotografavęs. Vatikano paviljono koplyčios klebonas, maloniai priėmė ir sveikino lietuvių, reikšdamas užuojautą dėl Lietuvos ir lietuvių nelaimės.

Didžiulė ir aukštai iškelta Lietuvos vėliava prie Vatikano paviljono visą dieną plėvesavo ir iš tolokai buvo matoma, o arčiau atėjus aiškiai buvo matoma iškaba

ALT S-gos
vadovybė
pasiskirstė
pareigomis

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Seime New Yorke išrinkta nauja ALTS-gos Valdyba šiomis dienomis turėjo pirmą posėdį. Pasi-skirstyta pareigomis: Jonas Jurkūnas -- pirmininkas (paties Seimo toms pareigoms išrinktas), Teodoras Blinstrubas -- I vice-pirmininkas, Cezaris Modestavičius -- II vicepirmininkas, Danguolė Bartkuvienė -- sekretorius, Mečys Šimkus -- išdininkas.

ALT S-gos Valdyba šiam posėdy peržvelgė Seimo eigą, jame svarstytus klausimus ir savo veiklos pagrindines darbo sritis. Tokių darbo sričių rasta didesnis skaičius. Sėkminges-niam jų svarstymui tuo tarpu kiekvienas Valdybos narys savo dėmesin pasiėmė vieną ar kelias iš šių sričių: moterų veiklos Sąjunge suaktyvinimas, bendrinės organizacijos, narių prieauglis, jaunimas, organizaciniai reikalai, informacija, A. Smetonos monografijos tolimesnis platinimas.

Posėdy taip pat buvo svarstyta Dirvos platinimo ir jos finansinių pagrindų stiprinimo klausimai.

Pastebėta, kad ALT S-gos Valdybos nariai turi Seimo uždėtų pareigų gilų supratimą ir kietą ryžtą šias pareigas garbingai atlikti.

su užrašu "Lithuanian Day -- Orate Fratres" (Lietuvių Diena, Melskitės broliai). Tai vis kun. L. Jankaus nuopelnai.

Eiseną į New Yorko valstijos paviljoną, kur 3 val. pradėta programa, vyko labai tvarkingai ir įspūdingai.

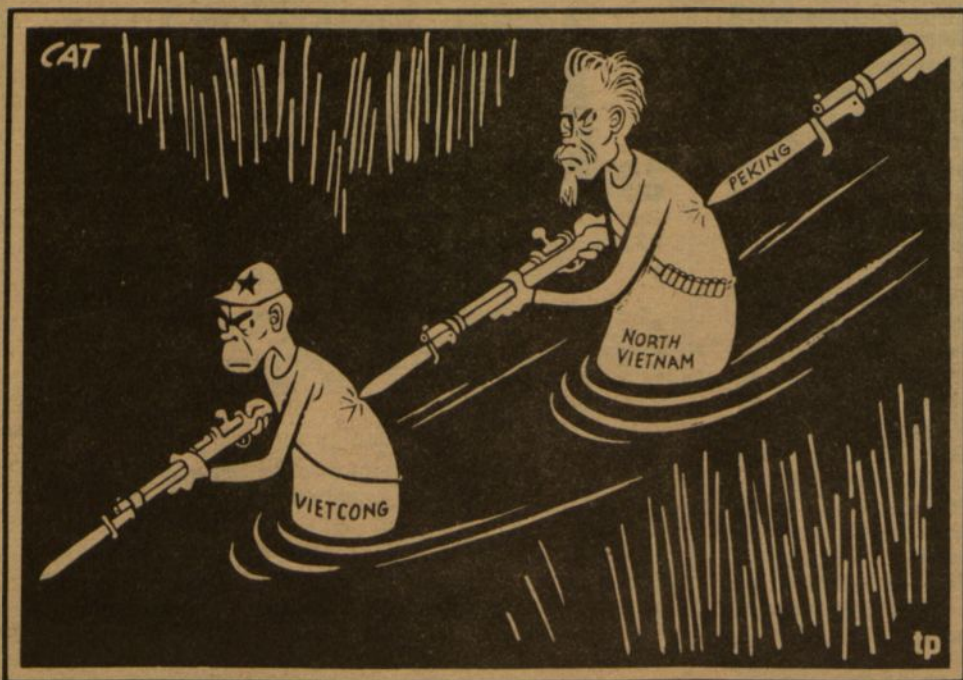
Vėliavų pagerbimas -- Lietuvių katalikų karo veteranų Mas-pehto Posto ir Amerikos Lietuvių Legijono Dariaus -- Grėno Posto Nr. 1, Brooklyn, N.Y.. Amerikos ir Lietuvos himnus giedojo jungtinis choras, Malda -- kun. L. Jankus, Atidarymo žodis -- A. Vakselis, Sveikino -- Vytautas Stašinskas, Liet. gen. kon. New Yorke, Trumpą žodį tarė prel. J. Balkūnas ir prof. J.J. Stukas.

Meninė programa užtruko porą valandų, bet buvo sklaidi ir įdomi. Programą išpildė: Angelių Karalienės parapijos choras -- vad. Mykolas Liuberskio, Apreiškimo parapijos choras -- vad. Antano Vismino, Brooklyno operetės choras -- vad. Vytauto Strolios, New Yorko vyrų choras -- vad. Vlado Baltrušaičio, "Maironio" šokėjų grupė ir New Yorko Tautinių šokių grupė -- vad. Jadvygos Matulaitienės.

Be to dar dainavo: Leonė Mathews (Juodytė) kontralto ir Stasys Citvaras, baritonas, Jungtiniam chorui ir solistams akompanavo -- Aleksas Mrozinskas, Programos pranešėja -- Gintarė Šileikaitė.

Komiteto pirm. A. Vakselis visiems programos dalyviams, garbės svečiams ir gausiai atvykusiems lietuviams nuoširdžiai padėkojo. Reikia pastebėti, kad keletas jaunųjų visą laiką Komitetui visais reikalais padėjo, o ypač panelės Gintarės Šileikaitės ir Vida Lušytės. Programai pasibaigus daug kas vyko į Better

(Nukelta į 2 psl.)

Puolimo strategija...

Paskutinės II Pas. karo dienos... (I)

Geriau mirti, negu pasiduoti...

Po pralaimėjimų prie Stalin-grad, vokiečiams pradėjo nebeskti. Jų kariuomenė, pasiekusi net Kaukazo kalnus, turėjo trauktis atgal, kad nepatektų sovietams į rankas. Maršalas Mansteinas, gudriu manevru išgelbėjo savo armijas, bet jis jau niekad nebegražino Hitleriui Kaukazo, Volgos ir Ukrainos. 1942 metais užsibrėžtas planas visiškai liko sugriautas.

Dar 1943 metų pradžioje Vokietija bandė į savo rankas perimti iniciatyvą frontuose, bet visur buvo pastebimas jos jėgų išsekimas.

Kai 1941 metais buvo pradėta "Barbarosos" operacija, siekiant sunaikinti raudonąją armiją.

Lietuvių Diena...

(Atkelta iš I psl.)

Living Center paviljoną, kur buvo išstatytos parodos Lietuvos Pasitūtinybės kaimo vestuvių lėlės ponių Helen Kulber ir Kazimieros Genevičienės rūpesčiu.

New Yorko valstijos paviljono vadovybė, vertindama LKPP pasirinkimą jų patalpų programai, pakvietė Komiteto narius ir jų svečius arbatai į savo raštinės patalpas.

Kun. L. Jankaus rūpesčiu, italių valgykloje, programai pasibaigus apie 300 lietuvių atvyko atsi-gaivinti ir pasisotinti. Dalyvaujant garbingiems svečiams, pasikalbėta, susipažinta ir prietemoj išsiskirta.

A.S. Trečiokas
Spaudos ir inf. kom. pirm.

Ją ir kai 1942 m. pradėjo "Mėlynąją" operaciją, norint užgrobti Sovietijos ekonomines bazes, Vokietija atrodė nenugalima. Bet 1943 m. su "Tvirtovės" operacija buvo ieškoma tik lokales pergalės.

Kaip jau rašėme, ta "Tvirtovės" operacija, skirta Kursko išgelbėjimui, prasidėjo liepos 5 d. Dvi vokiečių šarvuotos armijos puolė rusus, norėdamos įreptes suimti jų armijas. Čia buvo su-trauktos visos vokiečių jėgos, patys geriausi ginklai ir naujausieji šarvučiai. Bet karo dievai jau buvo sovietų pusėje ir nežinrnt, kad jie buvo pradėję 9 milijonus kareivių, didelio fanatizmo dėka, sumušo vokiečius. Karas prieš rusus prilygo karui suhydra, kuriai nukirtus vieną galvą, labai greitai nauja atgaudavo.

Po Kursko sovietai pradėjo ofensyvą prie Charkovo ir visas rytų frontas griuvo. Tuopačiū metu anglai ir amerikiečiai išsilai-pino Italijoje. Vokiečiams visur nesisekė. Kiekvienas mūšis jiems buvo naujas nepasiseki-mas.

Vokiečių šarvuotos divizijos jau retai turi 100 tankų, o pės-tininkų kuopos nebeturėjo daugiau 50 kareivių. Frontas visur pasidarė plonas ir rezervai menki.

Bet vokiečiai nenorėjo pasiduoti. Dar 1945 m. pradžioje jie atnaujino ofensyvą Alzase ir grasi-no atsilimti Strasburgą. Grasi-nantys Hitlerio žodžiai dar skam-bėjo sugriautoje Vokietijoje, skel-biant, kad jis turįs naujus ginklus ir kad priešas prašysis pasigai-lėjimo. Fantastiška viltis buvo apėmusi vokiečius, nors genero-

lai pesimistiškai laukė karo pa-baigos. Kaip galima laimėti karą, kai rytų fronte sovietų jėgos buvo kelis kartus didesnės, kai septyni sovietų tankai buvo prieš vieną vokiečių tanką, kai vienuolika pulkų kovėsi prieš vieną, ir kai dvi-dešimt sovietų patrankų buvo nu-kreiptos prieš vieną vokiečių pa-tranką? Kai tokios masės grasino Prūsijai ir Berlynui, ar dar gali-ma galvoti apie kokią rimtesnę ofensyvą avakaruose? Ar nereikėjo visas jėgas mesti rytų fran-tan prieš sovietus? Tokios nuo-monės buvo Guderianas ir kiti Hitlerio generolai. Gal vertėtų pradėti derybas su vakariečiais dėl paliaubų, kad išgelbėjus Vo-kietiją nuo sovietų barabarų už-plūdimo? Bet Hitleris šitokių pa-tarimų nenorėjo klausyti. Jis ne-norėjo tikėti ir žvalgybos virši-ninko gen. Gehleno pranešimui, kad sovietai viršija vokiečių jė-gas. Hitlerio nuomone, pavojus buvo ne prie Vislos, bet prie Rei-no ir Dunojaus. Sovietai, prasi-laužę Vengrijos lygumą, grasi-no Budapeštui. Miestą bet kokia kai-na reikėjo išgelbėti ir Hitleris nutarė į Vengriją pasiųsti 6-tą šarvučių armiją, kuriai nepasi-sekė Ardenuose ir viena SS kor-pą iš Rytų Prūsijos, kur Gude-rianas pranašavo pralaimėjimą.

Išklaukę Guderiano raportą, Hitleris uždėjo jam ranką ant pe-ties ir švelniai pasakė:

-- Matote, mano brangus gene-rale Guderianai, aš negalvoju, kad sovietai mus pulkų. Tikėkite man! Tai tik jų milžiniškas blef-man! Tai tik jų milžiniškas blef-man! Aš esu įsitikinęs, kad šiais metais rytų fronte nieko naujo neįvyks.

Šį kartą Hitlerio pranašystės nepasitvirtino. Niekad dar sovie-tų ofensyva nebuvo tokia stipri, kaip sausio 12 d. pradėta prie Vis los. Prasidėjusi iš Sandomiro pirmame Ukrainos fronte, vado-vaujama maršalo Konievo, ji smogė visu smarkumu į vokiečių pozicijas. Pasirušiamoji artille-rijos ugnis sunaikino ne tik pir-masias vokiečių linijas bet ir rezervus, buvusius, Hitlerio įsa-kymu, arti fronto. Ketvirtoji vokiečių armija buvo sudaužyta kaip stiklas į šipulius ir Konie-vui keltas į Breslavą buvo atvi-ras.

Kitą dieną puolimas buvo pra-plėstas į Rytprūsijos pirmojo, ant-rojo ir trečiojo fronto, kuriems vadovavo maršalai Rokosovskis, Černiakovskis ir Žukovas. Trys vokiečių šarvučių armijos su-muštos turėjo trauktis. Sausio 15 d. jau nebebuvo organizuoto fron-to, kuris galėtų priešintis sovie-tams. Civilių ir kariškių masė užtvindė kelius bėgdami nuo so-vietų ir tik apsauginiai daliniai herojiškai laikėsi, trukdydami so-vietų žygiavimą. Situacija buvo panaši, kurią pergyveno Pranci-zija 1940 metais. Skirtumas buvo tik, kad tada bėgimas vyko pava-sarį, šį kartą žiemą. Ir gal dar tai, kad ilgai užsitęsęs karas kė-lė didesnį kerštą Trečiajam Rei-chui.

Hitlerio - Stalino sutartimi vokiečiai buvo įsikūrę iš Lenki-jos atplėstose teritorijose. Dabar reikėjo iš ten bėgti. Iki paskuti-nės minutės vokiečių administraci-ja ramino gyventojus, prisielk-dnėjo, kad nėra jokios priežasties bėgti ir jie neturi palikti namus. Vislos frontas jau buvo pralauž-tas, kai apskričių viršininkai su-šaukė burmistrus aiškino, kad rytų frontas yra stiprus kaip ple-nas ir vokiečių kariuomenė pava-sarį atnaujinanti pergalės žygį į Maskvą. Daug kas patikėjo toms pasakoms ir ramiai nuėjo mie-goti, o kitą rytą buvo pažadinti sovietų tankų. Kiti spėjo pa-bėgti paskutiniu momentu. Visur girdėjosi panikos šauksmas:

-- Rusai atvyksta!

Tai buvo baisus bėgimas. Kaip sniego kamuolys risdamasis į pakalnę didėja, taip pirmoji bėg-lių minia pasiekusi kitus miestus kėlė paniką ir bėgančiųjų skaičius augo užblokuojant kelius kariuo-menės judėjimui. Iki šiam laikui dar nenustatyta, kiek tikstan-čių žmonių žuvo tame bėgime.

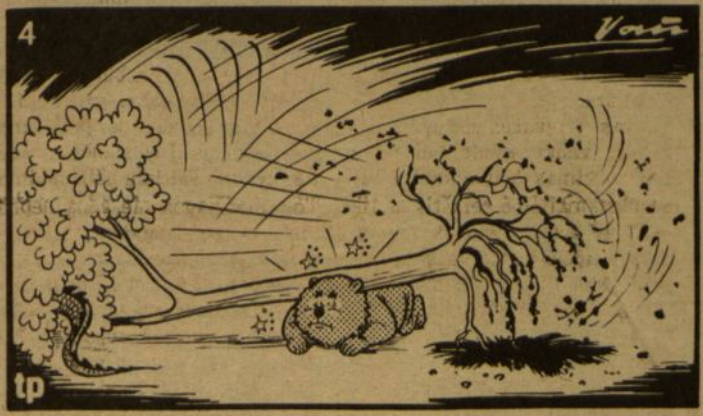
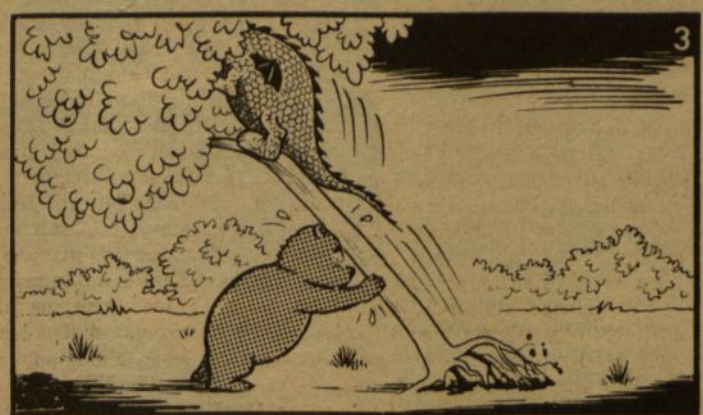
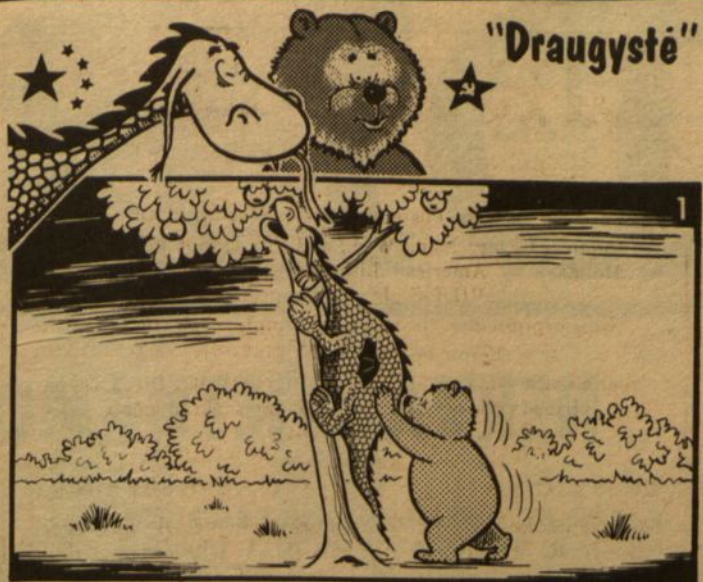
Sausio 16 sovietų pirmieji dali-niai apsupo Varšuvą, artėjo prie Krokuvos ir įžengė į Rytprūsijos artėdami prie Oderio. Tuo pačiu laiku vokiečių ofensyva Alzase ne-pasisekė. Hitleris nutarė savo šta-bą perkelti į Berlyną.

Kancelerio rūmai Berlyne, Vo-kietijos pasididžiavimas, buvo griūvėsių krūva. Hitleris įsita-i-sė specialiai įrengtame bunkeryje, giliai po žeme iškastame, iš kur jis davinėjo įsakymus. Čia buvo 18 mažų kambarėlių, kuriuo-se įsitaís jo patikimiausi paly-dovai. Hitleris turėjo užmėgęs ke-turis kambarius, kiti trys kam-barėliai buvo skirti Eva Braun. Slėptuvė buvo apšviečiama moto-ro gaminama elektra ir turėjo ke-lis išėjimus. Iki to laiko Hitleris dar niekad nebuvo čia įkėlęs kojos ir šį kartą įsitaís, kad daugiau nebeišeiti...

Sausio 17 sovietai užėmė Var-šuvą, 19 d. Krokuvą, o 20 ir 22 apsupo Karaliaučių ir užėmė Gum-binę, Isrutę, Rastenburgą, kur tre-jus metus Hitleris turėjo įrengs savo štabą. 24 ir 26 sovietai už-ėmė Oplėną ir Gleivitzą, o 29 baigė okupuoti pramonės sritį Aukštoje Silezijoje. Sausio 30 d. sovietai įžengė į Pomeraniją ir 31 d. persikėlė per Oderį prie Kustri-no, 80 km nuo Berlyno...

Bet Vokietijos agonija buvo lė-ta. Tauta, kuri jaučia, kad jos egzistencijai artėja galas, sugeba parodyti didelį pasiaukojimą. So-vietų atėjimas kėlė baime. Buve rytų fronte kariai patvirtino so-vietų žiaurumus. Tą patį kartoję ir bėgliai, Geriau mirti, negu pasiduoti sovietams į rankas. Iš kitos pusės, vakariečių konferen-cijoje Casablanca prijimtas nuta-rimas, kad Vokietija turi besąly-ginai pasiduoti ir Quebeco kon-ferencijoj prijimtas Morgenthau planas siekias visiškai sunaikinti Vokietijos pramonę, nieko gero nežadėjo vokiečiams, jokios vil-ties jie negalėjo turėti derėdami-si su amerikiečiais ir anglais. Tad vėliau mirti kovojant, ne-gu mirti sovietų koncentracijos stovyklose.

Bet teroras gali būti vykdomas iki tam tikro laipsnio. Vėliau žmo-gus apsipranta ir nebekreipia dē-

mesio. Jei vakariečiai galvojo vo-kiečius priversti pasiduoti milži-niškais bombardavimais, apsiriko. Drezdeno bombardavimas pa-siekė aukščiausią teroro laipsnį. Be mažiausio pasipriešinimo, anglų aviacija masiniu bombar-davimu Drezdeną pavertė šių dienų Pompėja. Po griuvėsiais liko gulėti 130,000 užmuštų civilių. Aliarmui praėjus buvo uždegti penki milžiniški laukai, ant kurių buvo sukrauti dešimt sluoksnių la-vonų ir tonos žmonių pelenų buvo supiltos į duobes. Bet šitas bom-bardavimas vietoj išgasdinęs, tik sukėlė visą Vokietiją ant kojų. Sėdėdamas bunkeryje Hitleris atgavo optimizmą. Jo nuomone sovietų svarbiausioji ofensyva bi-sianti ne Berlynas, o Drezdenas.

Reikia turėti generolo smegenis, kad pulti Berlyną. Jis pats irgi nepuolė Maskvos, nors jo gene-rolai to norėjo. Gi sovietų armi-jai vadovauja Stalinas, kuris nėra kvailas profesionalas kariš-kis ir sieks ekonominių ir lemia-mų objektų. Tad ne prie Bran-denburgo vartų turės įvykti lemiamasis mūšis, bet Saksonijoje.

Kurtizanas ir liokajus maršalo uniformoje, turįs vokiečių armi-jos viršininko titulą, Wilhelm Kei-tel pritarė tokiam Hitlerio išve-džiojimui.

Po nepasisekimų Ardenuose ir Alzase Hitlerio štabe kiek užmir-šo vakary frontą ir jį prisiminė tik kovo 8 d.

(Bus daugiau)

GERIAUSIAI PAILSĖTI PER ATOSTOGAS GARSIAJE
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JĖROS
PLIAŽO — GRAZIOJE LIETUVISKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekora-tyviųjų medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pės-čiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveika-tą, todėl visi maloniai kviečiami atvykti praleisti savo atostogas.

Atidaroma vasarajimui nuo
birželio mėn. 15 d. iki rugsėjo 15 d.

Iš anksto kreiptis Ed. Jansonas, 15 Rosedale Street, Boston, Mass. 02124. Tel. 288-5999, o po birželio 15 d. tiesiai į vilą Audronė, Mrs. Marija Jansonas, Oster-ville Cape Cod, Mass. 02655.

Schaefer yra alus, kurį privalote turėti, jei turite daugiau, nei vieną.

Kai esate ištroškęs, pirmas šaltas alus — bet kuris šaltas alus — ragaujamas su pasigėrėjimu.

Bet vėliau, su antru stiklu, ir trečiu, kaž ko pasigendate. Kaž kaip jaučiasi nusivadėjimas.

Bet Schaefer yra skirtingas. Malonumas geriant Schaefer niekad nepranyksta po stiklo ar dviejų.

Net troškuli nuraminus, Schaefer vistiek lieka šviesus ir stiprus.

Tai yra kokybė, išskirianti Schaefer nuo kito gero alaus. Žmonės kalba, kad stiprus, šal-

tas, auksu šviečias Schaefer suteikia tą patį pasitenkinimą šaltą stiklą po stiklo ragaujant.

Jie ištikrųjų turi pirmojo alaus malonumą, jis liks ragaujant visą turimą alų.

Taigi, kodėl neišbandyti Schaefer?

Sekantį kartą, kai eisit apsi-pirkti, pasiimkite šešių bonkų dėžutę ar dvi.

Išitinkite patys, kodėl Schaefer vadinasi alumi, kurį privalai turėti, jei turi daugiau, kai vieną.

Schaefer Breweries, New York and Albany, N. Y., Baltimore, Md.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguojas:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

LAIKU IMTIS DARBO VISADA PRAVARTU

Esame ne kartą gyvenime pastebėję, kiek daug nustoja ne išnaudodami pasitaikiusių progų arba nepradėję didesniųjų užsimojimų, kada tinkamiausias metas jiems pradėti ir išsėsti.

Daug ir toli pavyzdžių neieškodami, prisiminkime tik Lietuviškosios Enciklopedijos suorganizavimą. Ačiū Dievui, šiuo metu belaukiame keletos baigiamųjų tomų. Kiekviename jos tome randame ilgoką bendradarbių sąrašą. Juo toliau, tuo daugiau kryželių atsiranda prieš tų bendradarbių pavardes. Išvaizduojant sunkumus, su kuriais susiduriama paruošiant lituanistinę enciklopedijos dalį, galima suprasti, kokia spraga šiandien prieinamoje šaltiniuose atsiranda, kada amžinybės palydimas vienas ar kitas bendradarbis. Bet kas būtų atsitike, jeigu visas J. Kapočiaus užsimojimas, sakysime, būtų pradėtas bent dešimtmečiu vėliau? Tokiu atveju panašios enciklopedijos tikriausiai nebūtų pajėgę išleisti nei mes nei mūsų vaikai ateityje.

Gyvas ir judrus lietuvių kultūrinis, visuomeninis bei politinis veikimas šiame krašte ne nutruksdamai ėmė reikštis ne tik prieš dešimtį ar dvidešimt metų. Jis prasidėjo su stambesnių lietuvių kolonijų įsikūrimu ir didžiųjų organizacijų įsisteigimu. Daugelis nuveiktų darbų suregistruoti savo metu periodinėse spaudoje. Bet kur šiandien surasime vieno ar kito laikraščio pilnus kompleksus? Dalis ano meto veikėjų parašė savo prisiminimus. Vienas kitas pagerbtas kuklia monografija. Tačiau daugumas didžiųjų veikėjų pačiame darbo įkarštyje išsiskyrė iš gyvųjų stailiai ir netikėtai, tartum audrų išverstai ažuolai, nespėję savo didžiulės patirties perduoti ir ano meto užsimojimų bei laimėjimų plačiau ir smulkmeniškiau pavaizduoti juos sekančioms kartoms. Metai iš metų atsiranda vis daugiau spragų, sunkinančių būsiniams istorikams kada nors neišvengiamai iškilsiantį uždavinį -- išsamiai ir objektyviai surašyti lietuviškojo gyvenimo ir veikimo istoriją šiame krašte, kada tokie vyrai kaip a.a. A. Olis, P.J. Žitrys, Dr. Colney ir visa eilė kitų nepaliko savo prisiminimų, nei parašė nei smulkiau nupasakotų. Vienas po kito išsiskiria ir artimieji jų bendradarbiai, nusinėsdami su savim netolimai praeičiai pavaizduoti nesugrąžinamus šaltinius.

Amerikinis gyvenimas kinta. Kas vakar buvo nereikšminga

smulkmena, ryt poryt kels vis platesnių masių domėjimąsi. Jei ne taip seniai svetimosios kalbos buvo laikomos tuščiu sentimentu, primenančiu senąsias ankstyvesnių emigrantų tėvynės, šiandien vis daugiau pabrėžiamas reikšmės, be valstybinės anglų kalbos, mokytis ir mokėti daugiau kitų kalbų. Jeigu paskiros tautybės ilgą laiką buvo vertinamos tiek, kiek jos rinkiminiais metais vienas ar kitas kandidatui galėjo įmesti balsų, tai šiandien pradedama jausti tendencija pripažinti ir vertinti paskirų tautybių kultūriniai įnašai į didžiulį šios šalies lobyną. Ar toli tas laikas, kada mūsų jaunimas, besiekias aukštojo mokslo laipsnių šio krašto akademijose, ne tik nesidrovės, bet dar didžiulius, rinkdamasis savo diplominiams darbams temą išryškinančią ir pabrėžiančią savo tautybės žmonių reikšmę amerikiniame gyvenime?

Nekalbant jau apie visą eilę kitų motyvų, ar nebūtų vien dėl to pats laikas dabar pagaliuoti ir imtis visų šiandien dar prieinamų, bet netrukus išnyksiančių praeities tyrimo šaltinių užfiksavimo. Tos medžiagos niekada nepriimsime per daug, bet jos gausmas visuomet patarnaus objektyvesniai tos, kad ir netolimos praeities pavaizdavimui. Už jos surinkimą bei išsaugojimą bus dėkingi tie, kurie ja savo moksliniams darbams naudosis, o greita jų ir visa lietuvių visuomenė.

Ne mūsų uždavinys čia smulkiau nagrinėti, kas to darbo turėtų imtis -- mūsų laikų žurnalistas, lituanistinėmis studijomis besidomį aukštesniųjų kursų studentai ar filisteriai. Ne mums čia nurodinti, kuriais priemonėmis visa medžiaga užfiksuoti -- praeities liudininkų pačių surašytai ar į magnetofono juostas įkalbėtais prisiminimais. Ne tiek svarbu, kas ką apklausins. Daug svarbiau, kad būtų surašyta ar užrašyta kiek galint daugiau ir visų srovių veikėjų prisiminimų ir surinktoji medžiaga atiduota saugoti arba Lituanistikos Archyvu ar kuriai kitai viešumai paskelbtai institucijai. Kas ta medžiaga domėsis ar norės pasinaudoti, tegu žino, kur ji surandama.

Jeigu šiuo reikalu būtume susidomėję kiek anksčiau, savo brangiųjų veikėjų pagerbimo akademijose metai iš metų galėtume girdėti gyvu žodžiu juos pačius kalbant į mus ir būsimąsias mūsų kartas.

(Ins)

zina prieš mus visus".

Šitoks prileidimas absoliučiai prieštarauja demokratinės santvarkos procesui. Demokratinėje santvarkoje visi, kurie tik domisi ir šį tą daro politinėje bei visuomeninėje dirvoje, yra kibiceriai, bet tik ne Naujoko kortuojantiems taikomąja prasme, jei jau iš viso juos galima vadinti kibiceriais. Su politiniais ir visuomeniniais Naujoko vadinamais kibiceriais politikai skaitosi, į jų patarimus kreipia dėmesį, nes šios rūšies kibiceriai ir patys yra lošimo dalininkai, kokie mažai ir nežymūs bebūtų. Jie galutinėje išvadoje ir sudaro tautos balsą, su kuriuo politikos vadai turi skaitytis ir skaitosi. Šios rūšies kibiceriai savo balsus sumetę krūvon gali ir lošiką pakeisti, kitaip tariant, jo nebeišrinkti. Todėl šios rūšies kibicerius lyginti su kortuojančių kibiceriais yra nesąmonė.

Bet sekdami Naujoko prieš mūsų akis išstatyčius lietuviškuosius kibicerius, eikime toliau. Juk Amerikos demokratinėje santvarkoje yra įvairių įvairiausių balsų. Eilės universitetų ir kolegijų netik studentai, bet ir profesoriai demonstruoja ir reikalauja, kad JAV-bių vyriausybė "baigtų karą Vietname", atšauktų kariuomenę iš Santo Domingo ir t.t. Tikrumoje ir lietuvių kilmės amerikoniškojo jaunimo žygis į Washingtoną buvo iššauktas demonstrantų, smerkiančių Prezidento Johnsono politiką kovoje prieš komunizmą. Jeigu griežtesnės politikos prieš komunizmą ekspansiją reikalaujantieji lietuviai yra nieko neverti kibiceriai, tai kaip su tais demonstrantais, kurie reikalauja nusileisti komunizmo agresijai?

Nors Naujokas nėra naujas politikoje, bet birželio 7 d. apžvalkėje užbaigė lyg vos karo tarnybą pradėjęs naujokas: "Nes jeigu Vietnamo komunistų gaujos ir bus išvytos anapus 17-tos paralelės, tai ar tuo bus išvartas bent vienas rusas iš Lietuvos?" Na, ką Naujokas esamomis aplinkybėmis galėtų pasiūlyti, kad bent vienas rusas būtų išvartas iš Lietuvos ir kas, pagaliau, nuo to pasikeistų? Nė vienas rusas nebus išvartas, jei VLKas susikonsoliduos, ar visai subirs, nebus išvartas, jei L.L. Komitetas bus sustiprintas ar susilpnintas. Nebus išvartas, jei ALT ar ir visi lietuviški veiksniai suvažiuos į Washingtoną ir pareikš protestą JAV prezidentui prieš tebesitęsiančią Lietuvos okupaciją. Ar tas reiškis, kad visos lietuviškųjų veiksmų ir laikraščių komentatorių pastangos ne-reikalingos? Iš viso "vieno ruso iš Lietuvos išvartymo" mastas veda į absurdą. Šitokių "vieno ruso išvartymo" mastu matuojant galima priėti prie visiškos nesąmonės: sustabdyt bet kokias lietuvių kovos prieš komunizmą pastangas kaip lygiai ir už Lietuvos laisvę, kas mes bedarysime, tuo nebus nė vienas rusas iš Lietuvos išvartas.

Laimai, dalykai taip nesidėsto. Lietuviai sudaro mažytę dalį visos laisvojo pasaulio kovos prieš komunizmą komplekse. Jie naudoja kiekvieną progą paribti už jėga nutildytuosius pavergtoje Tėvynėje, prabilti į pasaulio sąžinę, nežūrint ar tas išvartys vieną rusą iš Lietuvos ar ne. Už jėga nutildytuosius kalbantiems atrodo, kad kiekvienas demokratių pralaimėjimas ar nusileidimas komunizmo ekspansijai atitolina Lietuvos išlaisvinimą, o kiekvienas laimėjimas -- jį priartina. Tokie laimėjimai ar pralaimėjimai ir mūsų pastangos juose negali būti matuojami rusų kareivių skaičiaus padidėjimu ar sumažėjimu Lietuvoje. Netgi atvirkščiai, silpnėjant komunizmo pozicijoms pasaulyje rusų kareivių skaičius okupuotojo Lietuvoje galėtų net padidėti. Šiuo metu mūsų rankose yra likęs tik vienintelis ginklas -- veikt demokratių viešąją opinią, kad štai mes, lietuviai, irgi esame kovos prieš komunizmą dalyviai, kad laimėjimo atveju mes tikimės laisvės pavergti savo tautai. Jaunimo žygis į Washingtoną yra tik vienas iš būdų priminti, kad lietuvių tautos laisvės troškimas tebėra gyvas, ir tikrai, tas ir visi kiti mūsų veiksmų ar pavienių asmenų žygiai negali būti matuojami vieno ruso ar ir visos jų diviziono išvedimo ar įvedimo į okupuotą Lietuvą mastu, kaip lygiai jie negali būti lyginami prie kibicerių patarimų kortuojančių draugijoje. Toks palyginimas, švelniai tariant, yra neskoninis.

Lietuvių Komiteto Pasaulinėje Mugei New Yorke vykdomoji valdyba, Sėdi iš kairės: kun. L. Jankus, Helen V. Kulber, pirm. A. Vakselis, Peter C. Wytenus, A. Šetikas. Nuotraukoje trūksta sekretorės V. Lušytės.

VEIKIMAS AR NERANGUMAS

Antanas B. Mažeika

Nėra reikalo iškelti visų priežasčių ir tikslų, dėl kurių mes, lietuviai - Amerikos piliečiai ir šio krašto gyventojai privalome nepamiršti nelaimėn patekusios okupuotos tėvynės Lietuvos. Priežastys yra labai aiškios. Tačiau yra didelis skirtumas tarp to, kas buvo ir yra kalbama Lietuvos reikalui ir kas tuo reikalu yra aktyviai ir konkrečiai nuveikta.

Kiekvienas turime gerą progą šiais metais pastudijuoti ir išgildinti pagrindines problemas, susietas su Lietuvos 25 metų okupacija ir inkorporavimu į Sov. Sąją.

Vienu tos problemos aspektu yra laikas. Laikas Amerikoje gyvenantiems neturi didelės svarbos, kadangi sau pragyvenimą užsitikrinusioje visuomenėje gyvenant, tą laiką galime naudoti mažai ar visai negalvojant apie pasekas, laikui veikiant kartu su užtikrinta ateitimi, dirbančia su mumis, ar mūsų naudai, priklausomai nuo to, kaip patys save lai-

gas pasišaipymas iš mūsų kovos pastangų.

Ancis Donėla

AR JAUNIMO ŽYGIS VERTAS PASAIPYS?

Jaunimo suorganizuotasis žygis Washingtonan (demonstracija prie Baltųjų Rūmų) susilaukė didelio pritarimo mūsų visuomenėje ir palankaus įvertinimo lietuvių spaudoje. Bet visai kitokia nuotaika padvelkia iš B.K. Naujoko straipsnio Dirvoje (VI 7 d.). Jis, kad ir nepamierka ano žygio, betgi stengiasi jį sumenkinti, pavaizduodamas jį kaip nereikšmingą, ar net kiek ir juokingą. Būdamas matyti, populiarių žydiškų anekdotų mėgėjas, B.K. Naujokas tariasi esąs labai sąmojingas, pavidindamas ano žygio dalyvius "kibiceriais".

Atrodo, kad B.K. Naujokas norėtų rekomenduoti tokią laikyseną, kuri gerai išreiškia dar iš carų valdymo gaidynės išlikusių posakių: "Načalstvo lučše žinojet"; atseit, valdžia geriau žino, tad eiliniai piliečiai gali būti ramūs ir nesikišti su savo "trigrašiu". Betgi demokratinuose kraštuose, o ypač Amerikoje, kas kleri metai renkama valdžia labai ir labai stebi visuomenės nuotakas vienu ar kitu politiniu klausimu.

Tad jei sąmoningi ar nesąmoningi komunistinio lagerio palaikytojai, nors ir labai nedidelį Amerikos visuomenės procentą tesudarydami, nesivaržo sukelti didelį triukšmą, lyg daugumos nuomonę atstovaudami, taip priešingų pažiūrų piliečiai turi netik teisę, bet net ir pareigą taip pat viešai pareikšti savo nuomonę. B.K. Naujokas ironizuoja: "Bet koki mes autoritetai mokyti Amerikos prezidentą, kur ir kiek bombų mesti ar nemesti Vietname?" Tai ne tik tam tikra pašalpa, bet ir dalyko iškreipimas. Niekas ten nenurodinėjo prezidentui, kurių konkrečių žygių jis turi imtis Vietname (anot Naujoko, kiek ir kur mesti ar nemesti bombų). Tik norėta pareikšti prezidentui pasitenkinimą dėl jo aiškios laikysenos komunistinės agresijos atžvilgiu, nes ballus kapituliacijos prieš komunistų užmačius viename fronte reikštų komunistinės agresijos stiprinimą kituose frontuose, o tai ir grynai lietuviškam reikalui būtų didžiulis žalingas.

Vincentas Gruzdis
Philadelphia

ko atžvilgiu pasistatome. O kokią reikšmę laikas turi Lietuvai? Lietuvai tas laikas yra priešus, o ne paramą teikiančiu įtaigojimu -- priešus, lėtai ir tikrai edančiu viltis ir pažadus, užtikrinusius savo laiką gražią ateitį. Laikas -- tai kartu viską naikinanti jėga, veikianti ranka rankon su komunistais, tikintis lietuvių kilnaus tautiškumo, pajėgaus patriotiškumo ir gilaus religingumo neutralizavimo, -- jėga veikianti jau 25 metus naikinant kenčiančios Lietuvos pagrindus. Nedaug kas liko lietuviui, gyvenančiam krašte, kad pagrįsti viltis ateičiai, paskendus chaoso, baimės, beviltiškumo ir skaudžių peryvenimų jūroje. Mums beveik neįmanoma aprėpti svarbą ir poįtyčius kenčiančių okupuotoje Lietuvoje, nes gyvename skirtingame pasaulyje, kur jaučiamės turį užtikrintą kalbos, veikimo, keliavimo, nuomonių reiškimo, religijos laisvę.

Kas laukia Lietuvos dar po 25 metų? Tikrai, Lietuva nesulauks palankesnio likimo, jei mes laisvieji lietuviai, aktyviai darbu nerekalausime laisvos ir nepriklausomos Lietuvos.

Kitu veiklos ir nerangumo aspektu yra mūsų organizacijų nusistatymas tos veiklos atžvilgiu. Kas gi ištikrųjų buvo veikta ir padaryta pastarųjų 15 ar 20 metų laikotarpyje Lietuvos labui? Ar pakankamai nuveikta ir ar tos veiklos rezultatai pasirodė patenkintamais? Negalvoju čia užsimplinti mūsų organizacijų ar jų veikimo būdų ir pagrindų. Siedu tik iškelti šokią tokią pozityvią kritiką, įliejančią kiek žviežio kraujo ir gyvybės ženklių. Iš tikrųjų, turime pripažinti, kad tos organizacijos gelbsti lietuviams veikti šiame krašte, tačiau lieka neatsakytas klausimas, kokią gilesnę prasmę ar apčiuopiamus įsipareigojimus jos turi okupuotos Lietuvos atžvilgiu. Čia ir pasirodo, kur, bendrai paėmus, mūsų organizacijos nepasirodė visame savo veiklos pajėgume.

Lietuviškųjų organizacijų uždavinys yra ne vien tik veikti savo narių labui ir jų interesų tenkinimui, bet veikti bendromis jėgomis visų Amerikos ir Kanados organizacijų jungtyje. Jungtyje, kurioje išnyktų siauras parapijiškumas, o to vietose ugdytųsi tikrasis veiksmo pojūtis, tikslinngumas ir tikroji lietuviškumo dvasia. Mes privalome iškelti mūsų kaip lietuvių, bendrumą, ne mūsų skirtingumus. Neš mes turime bendrą praeitį ir broliškumą, kas

privalo būti pirmoje eilėje pabrėžta.

Antra vertus, lietuviškųjų organizacijų uždavinys yra veikti ir egzistuoti ne vien tik lietuvių tarpe, bet pasireikšti ir platesnei visuomenei. Mes negalime egzistuoti ir veikti vien tik lietuvių aplinkoje -- mes privalome prisistatyti patys, iškelti mūsų idėjas, mūsų gyvenimo būdą ir mūsų politinius siekius ir nusistatymus platesniam pasauliui. Kas gi mus žinos, jei patys neprisistatysime, kas mums pagelbės, jei tos pagalbos patys neprašysime, ir kas išlaisvins Lietuvą, jei to patys nereikalausime!

Mūsų jėga, kurios niekad tinkamai neįvertinome ir kurią niekad neatkreipėme reikiamo dėmesio, galėtume naudotis šiame krašte, lygiai kaip kitos mažumos tai daro, jei tik sugebėtume padėti į šalį smulkius savo nesuipratimus. Kova už laisvą Lietuvą yra realybė. Tai nėra sapnas ar fantazija.

Tenka tik prisiminti žygio į Washingtoną rezultatus, paremiant Prezidento Johnsono Vietnamo politiką. Mes atėjome kaip vieninga grupė, kaip reprezentatyvūs ir kultūringi žmonės, Amerikiečių visuomenė stebėjosi ne tik mūsų politiniu nusistatymu, bet neliko nepastebėta ir mūsų, kaip kultūringų ir savigarbą turinčių žmonių elgsena. Amerikos vyriausybė išreiškė panašią nuomonę ir su mumis skaitėsi, kaip su pajėgios, vieningos mažumos atstovais.

Tas pat galima atsiekti lapkričio mėn. Madison Square Garden ir prie JTO, jei tik patys suprasiame savo jėgą vieningume ir kiekybėje. Problema, iškylanti Lietuvos klausimą JTO, nėra neįgyvendinama propozicija.

Veikdami kartu, patikrinę savo idealus ir tikslus, iškeldami ir pabrėždami savo praeitį ir prisistatydami pasauliui vieningai ir pajėgiai, mes galime reikauti ir pasiekti Lietuvai daugiau naudos, nei iki šiol kad galvojome. Bet atsakomybė dėl gyvenimiškų veiksmų už Lietuvos laisvę tenka mums, ne svetimiesiems. Niekas neatneš mūsų laisvos Lietuvos ant sidabrinio padėklo. Visi vieningai privalome tam tikslui dirbti ir aukotis.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

SKAITYTOJŲ NUOMONĖS IR PASTABOS

Kovos pastangos dėl laisvės nėra kibiceriavimas

Dirvoje, birželio 7 d. numeryje, Naujokas, padaręs esmę klaidingą prileidimą, nuveda į dar klaidingesnę išvadą.

Mūsų laikraščių politinius komentatorius, veiksmus ir neveiksmus, kurie kodavomi prieš komunizmą siekia, kad jų balsas ir už Lietuvos laisvę Washingtone būtų išgirstas, jis prilygina prie kortuojančių draugijoje vadinamųjų kibicerių, kurie patys neturėdami pinigų nelošia, bet yra greitai su neprašytais patarimais lošiantiems. Žinoma, lošantieji kibicerių nepaiso, jų patarimų neklauso. Su mūsų lietuviškaisiais kibiceriais esą dar blogiau -- jie tiek toli nuo lošiančių didžiųjų politikų stovi, kad net per žiūronus nepajėgdami įžidirėti kas kokias kortas turi, vis tik šoka su patarimais, kortuojančių terminu tariant, kibiceriuoja. Jei jau kortuojant kibicerių nemėgsta, tai tuo labiau kibiceriai nevertinami ir nepageidaujami politikoje. Tiesiog esanti laimė, kad didieji politikai esą toli nuo mūsų ir todėl lietuviškųjų kibicerių patarimai bei pamokymai jų nesuer-

cių nepaiso, jų patarimų neklauso. Su mūsų lietuviškaisiais kibiceriais esą dar blogiau -- jie tiek toli nuo lošiančių didžiųjų politikų stovi, kad net per žiūronus nepajėgdami įžidirėti kas kokias kortas turi, vis tik šoka su patarimais, kortuojančių terminu tariant, kibiceriuoja. Jei jau kortuojant kibicerių nemėgsta, tai tuo labiau kibiceriai nevertinami ir nepageidaujami politikoje. Tiesiog esanti laimė, kad didieji politikai esą toli nuo mūsų ir todėl lietuviškųjų kibicerių patarimai bei pamokymai jų nesuer-

DOVANAS SAVO GIMINĖM USSR JČS GALITE
APŽIŪRĖTI IR IŠRINKTI MUSŲ SALĖJE,
KURIOJE TIE DAIKTAI IŠSTATYTI.

PODAROGIFTS, Inc.

220 Park Avenue South,
New York, N. Y. 10003

Telefonas 228-9547

Užsakymai priimami AUTOMOBILIAMS, DVIRAČIAMS, ŠALDYTUVAMS ir daugeliui kitų daiktų, tarp jų didelės pasirinkimas vynu, skanėstų tėvynės gamybos produktų.

Jūs pat pat galite apmokėti nupigintomis kainomis KELIALAPIUS Jūsų giminėms praleisti laiką kurortuose-sanatorijose USSR.

REIKALAUKITE MŪSU ILIUSTRUOTŲ KATALOGŲ.

PODAROGIFTS, Inc.

Vienintelis Vnešposyltorg atstovas dovanų užsakymams priimti JAV-se.

KAUNO MENO MOKYKLĄ IR JOS MOKYTOJUS PRISMINUS

Kauniečiui gražiausias miestas Kaunas. Kuris gi pasaulio miestais gali lygintis su tokia gražia gamtos ir geografinė padėtimi, kaip Kaunas. Nemunas glaudžia prie savęs iš visų pusių kalnus, šlaitus.

Seni priemiesčių namiukščiai lyg gėdindamiesi baltų raudonais stogais vilaičių vos prasikiša savo smulkiais stogeliais tarp pušų, beržų ir žydinčių sodų, darželių. Tiltai suveda iš Aukštosios Panemunės, Linksmakalnio, Aleksoto, Marvelės, Vilijampolės į Kauno slėnį, pačią miesto širdį. Į mokslo, prekybos ir visa lietuvių kultūrinį centrą su Vytauto Didžiojo Universitetu prieškalyje.

Kvepiančiom liepom Laisvės Alėjoje centrinėje ir judriausioje gatvėje žmonių skruzdėlynas: studentai, moksleiviai kiti intelektualai, profesionalai, prekybininkai, darbininkai, lenkia vieni kitus ir suka savo keliais. Akademikų kepuraičių margumynas įneša spalvingumo kauniečių šalia visumenei. Jaunuoliai rytą skuba į visas Kauno mokslo institucijas.

Akmeniniais laiptais jaunatviškai lipa tipingomis juodomis aksominėmis, su trimis besijungiančiomis tulpėmis, plačiomis kepurėmis būsimieji dailininkai. Kiekvieną dienos rytą ir vakarą jie susiburia tobulintis mene pačioje gražiausioje Kauno vietoje -- Žaliam Kalne, Nemuno - Neris santaka, lyg apglėbdama kalną, sustabdo jo tęsimą ir praskleidžia po jo kojomis neregėtai gražų vaizdą. -- Kauno Senamiestis pasipuošęs bažnyčių bokštais, tipingos turgavietės, o už jų žibantis Nemunas. Iš kitos pusės Vilijampolė ir tolimesnės apylinkės kiek tik akys aprėpia, prisiglaudę prie ramios Neris. Ir tas atkirstas, vienišas kalnas pasipuošęs dviem gražiais baltutėliais, klasinio stiliaus meno rūmais apsuptais erdviai žalia plevute. Vienuose jaunuoliai troško gauti daugiaupatyrimo meno gelmių, kituose -- Čiurlionio

Galerijoje, lyg pensininkai, saugiai ilsėjosi mūsų praeities menas.

Tarp baltų kolonų esančias sunkias ažuolines duris varstė jaunieji dailininkai per išsitus šėšis metus, kad išėjus iš šio meno židinio taptų įvairių sričių dailininkais. Reikėjo daug valios ir pasiryžimo. Tam buvo duodamos geros sąlygos ir buvo ypatinga atranka pedagogų ir dėstytojų. Tiek studentai, tiek dėstytojai buvo glaudžiamie kontaktai ir vieni kitus labai gerai suprato ir stačiai susibičiuliavo, ko dažnai nebuvo kitose akademiniuose mokyklose.

Direktorius Igno Šlapelio kukli asmenybė tvarkė mokyklą ramiai akademiniu būdu. Jo būdinga "Gerojo Jėzaus" išvaizda, kartais netikėtai pasirodydavo kurso klasės tarpduryje, greitai akimis permesdamas ir visuomet pieštuką tarp pirštų vartaliodamas, patikrindavo tvarką ir padėdį. Po kelių minučių be žodžių, smulkiais žingsniais dingdavo už užveriamų durų. Studentai stropiai lankė jo meno istorijos kurso, kurį jis sugebėjo vaizdžiai perduoti. Nebuvo oratorius, bet gerai žinodamas dalyką, sudėtingai mąstydavo auditoriją. Jam vadovaujant sklandžiai padėjo puikus dėstytojų štabas, kurie gerai žinojo savo dalykus, buvo prityrę pedagogai ir spalvingos asmenybės. Žinomi dailininkai kaip Žmuidzinavičius, Varnas, P. Kalpokas, J. Janulis, Zikaras, Brazdys, Šileika, Vienožinskis, Galdikas, kuriuos mes puikiai žinome iš jų darbų ir nuopelnų, kiek vienas jų iš širdies linkėjo jaunuoliams tapti gerais ir darbščiais dailininkais. Keletą metų prieš karą į Meno Mokyklą pūtelėjo nauji gaivinantis vėjai su naujausiais Vakarų Europoje pasitobulinusiais dailininkais. Jauniems studentams viskas buvo nauja, smalsu ir gundančio. Kiek anksčiau pradėjusius jaunus dėstytojus -- Mikėną, Ušinskį, Strolia, papildė nauja vakarietiška nuotaika energingi ir gabūs dėstytojai R. Kalpokas, Ad. Smeto-

Ona Krikščionienė (dešinėje), buvusi Kauno Meno mokyklos mokytoja, vienoje dailės parodoje Chicagoje.

na ir Vyt. K. Jonynas. Pastarasis buvo didelis darbštumo skatintojas ir naujų idėjų kėlėjas mene. Negailėdamas savo laiko, kaip misionierių, nuolat kalbavo studentams į galvą "Tik dirbk, tobulėkit ir eikite pirmyn". Jis nuoširdžiai nepernešė gabių jaunuolių susnūdimo, abejingumo ir tuo žala ne tik jiems bet ir kraštui.

Suprantama, menininkui reikalinga platesnis akiratis tobulinti jo asmenybę ir duoti jam daugiau žinių. Meno Mokykla tam tikslui buvo apsirūpinusi stipriais ir patyrusiais pedagogais. Ne vienas iš buvusių studentų prisimena judrų ir iškaltą pašybos metodikos dėstytoją Bičiūną. Flegmatiką, įdomiai dėstantį lietuvių kalbą su įvairiais gyvenimiškais pavyzdžiais ir pajuokavimais kalbininką Jurgį Talmantą. Poetas Kun, Vaitkus giliai ir filosofiniai perduodavo religines žinias. Patrauklios išvaizdos žymi pedagogė Dr. M. Žilinskienė neperkraudama sausu kalbos mokslu, bet daugiau pasakojimais ir literatūra gilino savo mokinių vokiečių kalbos žinias.

Inž. Vaitkevičius nuoširdžiai ir sistematingai perduodavo būtinus mokslus braižyboje, perspektyvoje ir chemijoje. Dr. Virkutis griežtai čiupdavo dėl taip būtinos menininkui anatomijos.

Menininkui svarbus ir nuodugnus istorijos pažinimas. Kiekten yra epochų, kultūrų, įvykių, temų... Čia buvo ypatingai prityrusi ir sugebanti perduoti jauniems menininkams istorijos žinias pedagogė Ona Krikščionienė kuri be to dėstė psichologiją ir pedagogiką. Jos asmenyje studentai rado sau mokytoją, vadovą ir draugą dėstomose srityse. Visuomet gili, jautri, maloni, besišypsanti, labai inteligentiška, didelės erudicijos pedagogė patraukė prie savęs besijodamųjų studentus taip, kad jos pamokos praeidavo nepastebimai greitai ir naudingai. Kai kas iš jos studentų taip buvo pamėgę psichologiją ir pedagogiką, kad visuomet buvo malonu kiekviena proga pasikalbėti daugeliu šios srities klausimų. Ji gyvenimiškais pavyzdžiais pagrindinė ir smulkiai nušviesdavo žmogų.

Praėjo jau nemaža laiko nuoty

grazių Meno Mokyklos dienų. Karai, nesėkmės nubloškė vienus po pasaulį, kiti liko toliau tęsti, nors ir žymiai kitokius lietuviškus meno akademikų papročius.

Čia svetimoje bet draugingoje padangėje gyvenę dailininkai pasireiškia savo darbštumu ir veikla, kaikurie net išėję į pasaulio platumas, mūsų geros mokyklos ir pedagogų dėka. Jie savo jau bežilstančias galvas lenkia savo garbingiems buvusiems pedagogams veteranams.

Šiais metais Ona Krikščionienė

nė, žymi pedagogė atšventė savo 70 metų amžiaus sukaktį. Ji paliko daugelį gražių pedagoginių darbo vaisių, dar visai neseniai (prieš metus) juos nutraukdama Chicagos Lituanistinėje Mokykloje. Ją gražiai prisimena ir čia jos dėstytoose moksluose subrandę jaunuoliai kaip ir jų tėvai.

Daug sėkmės ir sveikatos mūsų brangiai pedagogai Onai Krikščionienei!

J. Paukštienė

PELNYKITE DIVIDENTUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

4½% DIVIDENTAI IŠSIUNČIAMIS PASTU KETVIRČIAIS... INVESTMENT SĄSKAITOMS.

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: Area Code 312; 242-1395;

Suburban Phone: 656-6330.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. 3 Str. French Cognac 5th 4.59
2. Grain Alcohol 190 proof U.S.P. 5th 4.89
3. Armagnac Imp. French Brandy 5th 4.39
4. Riccadonna Vermouth 30 oz. Bott. 1.29

5. Zubrovka 100 proof 5th 4.75
6. Napoleon Imp. French Vermouth 5th 1.19
7. Bordeaux French Wine 5th 0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Grupė mokinių 1938 metais prie Kauno Meno mokyklos.

AURELIJA BALASAITIENĖ

KELIONĖ Į NIEKUR

Novelė

(10)

— Jūs juokaujate, Steponai. Tamsta pas mane dar ne kojų kaip reikiant nesušilote, o jau norite mus palikti. Aš suprantu, kad čia nuobodoka ir gal ne per daug yra patogumų, prie kokių manau esate pripratę. Bet niekam dar nepakenkė sveikai paatostogauti gryname ore. Galėtumėte pabandyti ir vieną kitą pradalę išversti ar padėti man laukus apžiūrėti. Po tokių dienų gamtoje pačiam ir miestas dar mielesnis atrodys. O aš dar norėčiau su jumis daugiau pakalbėti.

— Jaučiuosi tamstos, klebone, pasitikėjimu manimi ir kvietimu labai pagerbtas, bet aš tikrai nei vieno nei kito visiškai neužtarnauju. Ir aš einu paslaptimi nešinas... — išsigandau savo drąsių, rizikingų žodžių, bet iš tiesų juk nieko konkretaus nepasakiau! Tik reikia kuo skubiausiai iš čia iškelti, nes šioje aplinkoje lūžta mano atsparumas ir nebeoriu melu teršti šitos kilnios pastogės. — Aš net tinkamai nežinau, kaip tamstai už tokį puikų vaišingumą atsilyginti.

— Atsilyginti! — beveik pašoka klebonas iš kėdės. — Apie kokį tamsta dabar atlyginimą kalbi? Jei galite dar bent kelioms dienoms atidėti savo kelionę — tai būtų man atlyginimas. Ar galėsiu aš jums kada nors už tokius turtingus vakarus atsilyginti?

Aš svyruoju, nes nežinojimas, kur toliau keliauti, mane vargina ir naujų pažinčių ir nuotykių baimė su-

laiko mane nuo apsisprendimo. Žinau, kad negalėsiu čia amžinai pasilikti, bet dar diena, dar kita saugios ramybės... Aš jas priimsiu, kaip negailestingo likimo netikėtai malonią dovaną, kaip mirtimi nubaustas nusikaltėlis priima paskutinius liuksusinius pusryčius...

— Leiskite man štai ką jums pasiūlyti, — pastebėjęs mano svyravimą kalba vaišingasis klebonas. — Vistiek, tamsta negalite manęs taip per pati vidurį mūsų "studijų" palikti. Tuoj po ankstyvųjų Mišių, pavalgę pusryčius, eisime apžiūrėti daržų ir gyvulių. Turiu darbus paskirstyti daržuose ir laukų darbininkams. O viena karvė laukia veršiuko. Juk žinote, esu ir ūkininkas ir klebonas...

— ...ir filosofas, nepataisomas idealistas... — įsiterpiu aš.

— Jūs visada per daug sakote komplimentų, Steponai. Aš tik paprastas žmogelis, kuris bando pagal jėgas tarnauti Dievo skirtoje tarnyboje. Aš nieko ypatingo negaliu padaryti, bet pagal Pascalį: "ne tai svarbu, ar mūsų darbai daugiau ar mažiau pasisekė, bet tai, kad baigdami savo gyvenimą, galėtume pasakyti: padariau, kiek galėjau". Taigi, padarę ūkinę "inspekciją", kurios metu aš sutvarkysiu visus smulkius ūkio reikalus, turėsiu laiko pasikalbėti kur nors pavėsyje. Manau, kad jums tas taip baisiai nuobodu nebūs; juk vistiek eisime Didžiojo Dailininko natūralios meno galerijos koridoriais...

Jo taktiškas nelietimas mano asmens ir nelietimas klausimu mane verčia gėdytis. Norėčiau, kad jis būtų įkyriai smalsus, nesimpatingas ir siauriai prievartaujantis; gal tada surasčiau jėgų, grynai baimės genamas, keliauti toliau. Manyje kyla noras galimai ilgiau čia pasilikti. Aš čia randu ramybę kasdieninio gyvenimo lėtame ritmiskame judėjime ir randu poilsį beasmeniškoje draugystėje su tuo nuostabių žmogumi. Ir Jurgaitienės ašaros, ir panos Marijonos tipingas giedorkos balsas čia tinka, kaip būtina dekoracija gero režisoriaus tobulai pastatytame veikale. Jo pagrindinei idėjai išryškinti. Išbėgo paguosta Jurgaitienė su nauja viltimi į savo tro-

belę, ir viltimi ir keliais skatikais nešina. Ir aišku man, kodėl klebono sutana yra daugiau susidėvėjusi, negu jo širdis.

Kodėl jis nesiteirauja, kas aš esu, iš kur keliauju ir kur mano kelionės tikslas? Nežino jis mano gyvenamosios vietos, nei profesijos, nei mano tikro vardo. Čia aš žmogus — ne dailininkas, ne sužadėtinis, ne pažįstamų minios linksmintojas.

— Sunku atsispirti tamstos kvietimui, klebone. Aš manau, kad tamstai jau visiškai aiškus mano kelionės plano neturėjimas. Tad iki pasimatymo ryt rytą ir labos nakties.

Pagarbiau nusilenkiau, negu ikišiol, ir einu į savo mažą, kukliais baldais apstatytą ir šventųjų paveikslais padabintą svečių kambarį.

* * *

Atsikeliu nežadintas. Saulė dar pačiame rytų krašte. Nežinau, kuri valanda, nes pamiršau prisukti savo laikrodį jau net kelias dienas. Išeinu į aprasojusį sodą ir net neturiu jokio noro rūkyti. Iš gilaus besapnio miego pakilau toks pailsėjęs ir mano rūpesčiai nutolo nuo manęs. Tik jaučiu kažkur užnugaryje, lyg tolimo griautinio grąsinantį dundėjimą, bet stengiuosi negalvoti. Medaus ir žolės rasoto kvapo mišinys supa mane aromatiška migla. Kaip Erikos kvepalai... Staiga vėl grįžta skaudus žinojimas ir linksta pečiai po kaltės našta...

Atsiradau prie pat bažnyčios durų. Neseniai nuskambėjusių varpų aidas dar supasi-liepu šakose. Norėčiau atidaryti duris ir įeiti į aidą, bet ką aš ten karysiu? Aš neatsimenu jokios maldos; nors esu reikalingas atramos taško ir jėgos iš aukščiau, bet žinau, kad man ir tai nebeprieinama. Ar dar paklydusios avelės legenda gyva?

Iečiau į vidų nors vien tik tam, kad pagerbti kleboną. Bet geriau ne. Jis supras, kad tai tik tuščias žestas. Savo subtilia dvasia jis pajustų mano pasielgimo pigumą. Mano lūpose nėra maldos ir mano žingsniuose nėra tvirtumo.

(Bus daugiau)

AKADEMIKAI SKAUTAI KRYŽKELĖJE

Gegužės 29-31 Clevelande, Čiurlionio Ansamblio Namuose ir Howard Johnson Motor Lodge patalpose, įvyko Filisterių Skautų Sąjungos suvažiavimas ir studijų dienos. Suvažiavo 120 aukštuosius mokslus baigusiu skautų ir apie 40 svečių iš Los Angeles, Bostono, Chicago, Detroito, Kanados, New Yorko, Rochesterio, Toronto, Washingtono, Montrealio, Clevelando ir kitų vietovių aptarti organizacinių reikalų ir diskutuoti apie "Lietuvų inteligentą profesinės ir visuomeninės atsakomybės kryžkelėje".

Ar esame kryžkelėje?

Studijų dienas pradėjo Case Institute of Technology profesorius R. Davis, savo paskaitoje apibūdindamas, kas yra inteligentas profesionalas ir koks jo vaidmuo visuomenėje. Profesionalas yra išsimokslinęs inteligentas ir savos srities specialistas, kuris kultūrą ir civilizaciją išlaiko ir tęsia, ją perduoda naujoms kartoms, ją kuria ir atnaujina, ir ją kritiškai vertina. Jis yra pavyzdys ir idealas aplinkai, jaunimui ir savo šeimai. Amerikiečių visuomenėje profesionalai reiskiasi didele įtaka įvairiose gyvenimo srityse. Įdomus faktas, kad per paskutinius

kelis dešimtmečius inžinierių įtaka labai padidėjo JAV pramonės gyvenime, o taip pat ir visuomeninėje veikloje. Iš tautinių grupių kile profesionalai (šiuo atveju lietuviai) gyvena lyg tarp dviejų pasaulių, ir jaučia didelę itampą bei traukimą iš abiejų pusių. Amerikiečių gyvenimas juos traukia visiškai isijungti į amerikiečių aplinką, o lietuvių — atsiskirti nuo gyvenamojo krašto įtakų. Lietuviui profesionalui tenka dvigubai sunkesnis vaidmuo negu amerikiečiui. Prof. Davis nuomone, lietuvis profesionalas turėtų

pats apspresti savo vaidmenį ir derinti savo veiklą abiejose visuomenėse, būdamas moderatoriumi ir pavyzdžiu.

Vytautas Černius iš Chicago (ruošiasi daktaro laipsniui) žvelgė į lietuvių profesionalo kaip žmogaus vidutinį gyvenimą ir analizavo jo jausmus, ieškodamas atsakymo į klausimą, kas jį (lietuvių profesionalą) skatina veikti abiejose visuomenėse. Koks būtų geriausias sprendimas? Atsakymo jis nerado. Černius siūlė, kad profesionalas būtų atviras sau, kad gretin-

FSS suvažiavimo simpoziumo "Asmuo profesinių ir visuomeninių reikalavimų sankryžoje" dalyviai. Iš kairės R. Kezys, dr. J. Gimbutas, dr. I. Užgirienė, dr. D. Bulgarytė, P. Molis ir inž. V. Kamantas.

V. Bacevičiaus nuotrauka

tų viską ne amerikietiškoje ir lietuviškoje plotmėje, bet žmogiškoje plotmėje.

Ohio State University prof. dr. Rimvydas Šilbajoris įdomiai papasakojo savo kelionės įspūdžius po Rusiją ir okupuotą Lietuvą. Jis pavaizdavo kaip galvoja rusai ir kaip jaučiasi lietuviai, kokie jų siekliai bei norai, ir koks galvosenos įvairumas ten esąs. Įdomu buvo palyginti jų šiandieninę galvosena su mūsų išeivijos galvosena.

Romo Kezio (iš New Yorko) moderuojamas penkių kalbėtojų simpoziumas perdavė savo nuomones apie lietuvių profesionalo pareigas bei problemas. Inžinierius dr. Jurgis Gimbutas (iš Bostono), aukštuosius mokslus baigęs Lietuvoje, jokios problemos nematė. Jam yra aiškios profesionalo pareigos lietuviškoje visuomenėje, jis dalyvauja ir amerikiečių gyvenime, ir nejaučia jokio konflikto. Psichologė dr. Ina Užgirienė, dirbanti tyrimų darbą Illinois universitete Urbanoje, kėlė parengimų lygio klausimą. Malonumas yra dalyvauti aukšto lygio lietuviškuose parengimuose. Problema kyla tada, kai reikia apsispręsti ar eiti į geresnį amerikietiško parengimą, ar jausti tam tikrą pareigos balsą ir eiti į

Filisterių Skautų Sąjungos suvažiavimo Clevelande dalyviai Čiurlionio ansamblio sodyboje, G. Peniko nuotrauka

menkesnę lietuvišką parengimą. Universiteto dėstytoja Dalia Bulgarytė (iš New Yorko), chemikė, šiuo metu besiruošianti daktarės laipsniui, iškėlė vieną problemą, kuri dažnai kyla mokslinį darbą dirbantiems. Būtent, kai reikia apsispręsti, ar pasirinkti geresnėmis sąlygomis siūlomą darbą universite, kuris toli nuo visų lietuvių kolonijų ar ieškoti prastesnio darbo tuose universitetuose, kurie yra arti lietuvių kolonijų. Inžinierius Vytautas Kamantas (iš Clevelando) pripažino, kad lietuviui profesionalui tenka dviguba našta, nes darbas ir gyvenimas reikalauja veiklos amerikiečių visuomenėje, o lietuviška prigimtis ir auklėjimas natūraliai veda į malonią veiklą lietuvių tarpe. Jo didžiausia problema yra laiko klausimas: kiek laiko skirti šeimai, kiek profesiniam tobulėjimui, ir kiek amerikiečių bei lietuvių visuomenėi. Petras Molis (iš Worcester), prekybos mokslų atstovas, išryškino jaunimo organizacijų problemą — stoką darbininkų, ir kėlė intelektualinės spaudos klausimą.

Studijų dienų programa rūpinosi Vytauto Germano vadovaujama Programos Komisija.

Suvažiavimo darbai

Suvažiavimo metu filisteriai skautai išklausė FSS Centro Valdybos pirmininko dr. Stepo Mato (Clevelandas) ir išdininko Andriaus Šenbergo (Clevelandas) bei skyrių pirmininkų trumpų veiklos pranešimų. Liūtas Grinius (Los Angeles) supažindino su ASD kandidačių ir Korp! Vytis junjorų programos knygos redagavimu ir leidimu. Visi pritarė Vytauto Mikūno (Chicago) vykdomam skautiškų dainų plokštelės leidimui. Dainos į juostas yra jau įrašomos New Yorke, Clevelande, Chicagoje ir kitur. Apie Mūsų Vyčio redagavimo ir leidimo reikalus kalbėjo red. Vytautas Germanas (Chicago), ALT ir FSS CV kadencijos klausimus referavo Vytautas Kamantas. Apie Lietuvių Studentų Sąjungą ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą painformavo pirm. Algis Zaparackas (Detroitas). Aktyvų filisterių skautų isijungimą į Lietuvių Bendruomenę pabrėžtinai kėlė dr. Algis Avižienis (Los Angeles) ir Romas Kezys (abu yra veiklūs JAV LB Tarybos nariai). Romas Kezys pasisakė už didesnį filisterių skautų pasireiškimą Lietuvos laisvės kovoje, pasiūlydamas visoje vietovėse birželio mėnesio žiauriųjų sukakčių proga parašyti straipsnius į amerikiečių spaudą, ir išdailindamas dokumentinės medžiagos. Naujų politinės veiklos kelių ieškoti siūlė Liūtas Grinius.

Suvažiavimui pirmininkavo dr. Algis Avižienis, Liū-

tas Grinius (abu iš Los Angeles), Petras Molis (Worcester) ir Eugenijus Vilkas Jūratė Avižienienė (Los Chicago). Sekretoriavo Angeles) ir Dalia Tallat-Kelpšaitė (Chicago).

Nauja valdyba

Po Rinkimų Komisijos pirm. dr. Romo Kašubos pranešimų ir siūlymų, suvažiavimas sekančiai kadencijai perrinko FSS Cen-

(Nukelta 1 6 psl.)

Dr. St. Matas, perrinktas Filisterių Skautų Sąjungos pirmininku, uždaro oficialią suvažiavimo dalį. Šalia sėdi P. Molis ir D. Tallat-Kelpšaitė, G. Peniko nuotrauka

Keturios Vėjųnės išpildant suvažiavime meninę programą. Iš kairės: Vadopalaitė, Elmutyte, Nasvytytė ir Mockutė, G. Peniko nuotrauka

Sol. Aldona Stempužienė, akomponuojant R. Babickui, išpildė dalį meninės programos filisterių skautų suvažiavimo proga suruoštame baluje, V. Bacevičiaus nuotrauka

Meno paroda surengta filisterių skautų suvažiavimo proga, G. Peniko nuotrauka

Inž. V. Kamantas suvažiavime kalba apie lietuvių inteligentą, atsidūrusį atsakomybės kryžkelėje, G. Peniko nuotrauka

Filisterių skautų suvažiavimo dalyviai klausosi paskaitos. Iš kairės: inž. A. Zaparackas iš Detroito, dr. R. Kašuba iš Clevelando, dr. T. Remelkis iš Chicago, inž. R. Minkūnas iš Clevelando ir prof. dr. A. Avižienis iš Los Angeles, G. Peniko nuotrauka

Klausantis diskusijų Filisterių Skautų suvažiavime Čiurlionio ansamblio namuose, G. Peniko nuotrauka

Kitą dieną diskusijos buvo tęsiamos Howard Johnson salėje.

G. Peniko nuotrauka

AKADEMIKAI SKAUTAI KRYŽKELĖJE

(Atkelta iš 5 psl.)

tro Valdybą: pirm. dr. Stepas Matas (7216 Dania Dr., Cleveland, Ohio 44131, tel. 524-3242), dr. Mykolas Vaitėnas, Audronė Gelažiūtė, Andrius Šenbergas, Vytautas Kamantas. Valdybai duota teisė kooptuoti daugiau narių. Jos kadencija nustatyta iki sekančių visuotinių Lietuvių Skautų Sąjungos rinkimų. Sekanti FSS CV bus renkama 3 mėtais.

Prisiminti mirusieji

Sekmadienį visi dalyvavo su vėliavomis šv. Jurgio bažnyčioje, kur mišios buvo laikomos už mirusius ir žuvusius skautus akademikus. Pamokslą sakė kun. P. Dzegoraitis.

Pirmadienį suvažiavimo atstovai kartu su p. Smetonų šeima aplankė prezidento Antano Smetonos kapą mauzolijeje, kur dr. M. Vaitėnas padėjo vainiką ir

tarė žodį. Šeimos vardu kalbėjo adv. Julius Smetona.

Tą dieną buvo aplankytas ir dr. D. Kesiūnaitės kapas, kur padėta gėlių.

Vakaras ir paroda

Šeštadienio vakare Čiurlionio Ansamblio Namuose buvo linksmavakaris. Savo poeziją skaitė Rimas Vėžys (Chicago), nuotaikingų dainų padainavo Clevelando mergaičių kvartetas "Vėjūnės" ir humoristinį suvažiavimo įvertinimą padarė Liūtas Grinius. Vėliau sekė vaišės, šokiai, parodyti kelių stovyklų filmai ir t.t. Vakara pravedė Vytautas Raulinaitis.

Sekmadienį Čiurlionio Ansamblio Namuose skautų menininkų darbų parodą atidarė dail. V. Raulinaitis ir Alfa Juodikis. Parodoje dalyvavo Dalė Ancevičienė-Verbickaitė, Vita Černienė, Jūratė Jokšaitė, Mirga Kižienė-Dabrikaitė, Algirdas Muliolis, Valenti-

nas Ramonis. Vytautas Raulinaitis, Zita Sodeikienė, Algirdas Trinkūnas, Kęstutis Zapkus. Paroda buvo atidaryta visą savaitę ir buvo gausiai lankoma.

Pavasario balius

Sekmadienio vakare gražioje modernioje ir ištai-kingose Hospitality Motor

Inž. L. Grinius iš Los Angeles, A. Treinys iš Bostono ir inž. E. Vilkas iš Chicago suvažiavime diskutuoja skautiškus reikalus.

G. Peniko nuotrauka

Inn patalpose įvyko puikus Pavasario Balius, ruostas Clevelando Akademinių Skautų Sąjūdžio skyriaus. Susirinkę suvažiavimo dalyviai ir clevelandiečiai balius metu buvo sužavėti solistės Aldonos Stempužienės koncertinės programos atlikimu. Solistė pradžiai padainavo įdomiai interpretuotas lietuvių liaudies dainas, vėliau kelias nuotaikingas operų arijas ir pabaigai populiarios muzikos. Jos gražus balsas ir gabus įvairios nuotaikingos programos išpildymas tiek sužavėjo klausytojus, kad solistė turėjo pakartotinai dainuoti, nes aplodismentai

nesibaigdavo. Solistei akomponavo Rytas Babickas. Po koncerto sekė šokiai. Svečiai šoko ir dainavo, niekas nenorėjo skirstytis net ir baliui pasibaigus. Tai buvo vienas iš geriausiai pavykusių balių Clevelande tiek savo programa, tiek ir svečių nuotaika. Baliaus metu svečius ir koncerto solistę Stempužienę pristatė V. Kamantas. Balių suruošė ASS skyriaus valdyba: Mindaugas Leknickas, Kęstutis Steponavičius ir Jurgis Šenbergas.

Sveikinimai suvažiavimui

Suvažiavimą raštu sveikino: JAV LB Tarybos Prezidiumo pirm. Vytautas Volertas, JAV LB CV pirm. Jonas Jasaitis, JAV LB CV narys jaunimui Vaclovas Kleiza, Dirvos vyr. redaktorius Jonas Čiuberkis, Lietuvių Studentų Sąjungos ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso pirm. Algis Zapparackas, Liet. Skautų Sąjungos Tarybos pirm. fil. Edmundas Korzonas, Liet. Skautų Brolijos Vyr. Sktn. fil. j. s. Bronius Juodelis, Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando sk. pirm. K. A. Pautienis, LSB Clevelando Pilėnų Tunto tuntininkas s. V. Jokūbaitis, fil. S. Dani-

levičiūtė - Jurkynienė (buv. fil. skaučių sąjungos pirmoji pirm.), fil. Vytautas Mikūnas, Detroito ASS skyriaus pirm. Algis Alantas.

Suvažiavimo išvados

FSS suvažiavimas ir studijų dienos buvo įvairios, įdomios ir gausios dalyviais. Visą jų rengimo darbą nepaprastai energingai ir darbščiai organizavo, tvarkė ir atliko FSS CV pirmininkas dr. Stepas Matas, sugebėjęs į bendrą darbą įtraukti daugelį talkininkų. Studijų dienos nedavė galutinio atsakymo akademikui skautui, ir apskritai lietuviui inteligentui profesionalui, stovinčiam profesinės ir visuomeninės atsakomybės kryžkelėje. Jos buvo įžanga tolimesniems svarstymams. Viena išvada tačiau aiški — kiekvienas iš mūsų turi rasti tinkamiausią sprendimą sau, šeimai, lietuvių tautai ir gyvenamojo krašto visuomenei. Gi Filisterių Skautų Sąjungos, kaip organizacijos, sprendimai ir atsakymas aiškiai atsispindi rezoliucijose ir darbuose.

Koresp.

VASAROTOJŲ DEMESIUI

Geriausia praleisti atos-togas garsiaame CAPE COD, Centerville, Mass., kurorte, puikiame Atlanto vandenyno paplūdimy, gražioje ir patogioje Lietuviškoje Vieškalnių DUBYSOJE. Lietuv išk a s maistas.

Adresas: 1330 Bumps River Rd. Prašau kreiptis šiuo adresu: 21 Bowdoin Ave., Boston 21, Mass. Tel. GE 6-5139. Z. A. Vieškalniai

ATVAŽIAVĘ Į CHICAGĄ
aplankykite

"69" MENO GALERIJA

VIRŠ 200 LIET. DAIL.
PASKUT. DARBŲ

KAILIŲ PREKYBĄ

IVAIRŲS KAILIAI

"SPARTA" atstovybė

RADIJO, RAŠOMOS IR
SKAIČIAVIMO MAŠINOS

MUZIKOS NAMUS

PIANAI IR VARGONAI

Valandos: 12-8 v. v. Tel 778-0505

Sav. STASYS ORENTAS

2612 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60629

VASAROS ATOSTOGAS
MALONIAI KVIEČIAME PRALEISTI

MEŠKOS VASARVIETĖJE

42 Beach Street

Monument Beach, Cape Cod, Mass.

Tel. 759-3251 (Area Code 617)

Rami poilsiui aplinka, šiltas Atlanto vanduo, baltas papludimio smėlis, geras maistas ir malonus patarnavimas užtikrina užsitarnautą poilsį.

Laisvalaikio pajvairinimui:

- valtis — žuvavimui
- teniso aikštė
- sail-fish buriavimui
- vakare tėvams išvykus prižiūrimi vaikai.
- stalo tenisas

Sezono pradžia birželio mėn. 19 d. Prašome rezervuoti sau vietą iš anksto:

S. M. Lušys,

88-01 104th Street, Richmond Hill 18, N. Y.

Tel. VI 9-1193 (Area Code 212).

I. Veitas,

72 Congress Street, Braintree, Mass. 02185

Tel. 843-2146 (Area Code 617).

Sezonui prasidėjus kreiptis tiesiog į MEŠKĄ.

MIELI TAUTIEČIAI!

Pasiremdami ilgamečiu patyrimu ir nuolatiniams prekybiniais ryšiais su Lietuva kviečiame per mus pasiųsti giminiams Tėvynėje tai, kas ten naudingiausia ir reikalinga.

Siūlome šiuos vertingus siuntinius labai aukšto kokybės dovanų ypatingai nuspaustomis kainomis, įskaitant Sov. muitą ir pasiuntimą.

LKS: Vyr. arba mot. angliško gabardino lietpaltis; 3½ jardų angliškos vilnonės medžiagos kostiumui ir 4 jardai pūkiaus nepermatomo nailono suknelės, tik už \$66.00.

P—3: 6 jardai šiltos angliškos vilnonės medžiagos dviems, paltams ir 3½ jardų ekstra geros viln. angl. medžiagos kostiumui tik už \$75.00.

V—3: 10½ jardų labai tvirtų gražių vilnonių angl. medžiagų 3 eilutės, tik už \$55.00.

N—4: 16 jardų keturioms suknelėms nepermatomo sunkaus pageidaujamo spalvų labai gražių raštų nailono, tik už \$45.00.

V—3 ir N—4 jungtinį siuntinį skaitome tik \$86.00 (susi-
taupo pasiuntimo išlaidos).

Ir patį vertingiausiąjį

SM siuntinį: 6 vilnonės kašmiro skarelės su gelėmis įvairių spalvų; 6 itališko šilko elegantiškos gražių raštų skarelės ir 3 skotiškos vilnos arba orlono labai šilti susegami arba per galvą užmaunami megztiniai, tik už \$65.00.

Garantuotas ir apdraustas pristatymas per 3-4 savaites. Gavėjams nereikia nieko primokėti. Viskas įskaičiuota į nurodytas kainas.

BALTIC STORES, Ltd.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd.,
London, E. 2., England

Seniausia lietuvių bendrovė Anglijoje, veikianti nuo 1938 m. Atstovai JAV:

L. Venckus, 7030 So. Talman Ave., Chicago, Ill. Tel. 436-0494.

GAIVA, 3570 West Vernor, Detroit 16, Michigan.

COSMOS, 327 W. Broadway, So. Boston, Mass.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

- Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

- Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PETIKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2100-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

PROCLAMATION BALTIC STATES MEMORIAL WEEK JUNE 14 — 21, 1965

WHEREAS, the month of June, 1965, marks the twenty-fifth anniversary of the tragic turn in history which resulted in the military occupation of the free states of Estonia, Latvia and Lithuania by the Soviet Union; and

WHEREAS, in June of 1941, citizens of the occupied states were deported en masse to Siberia and unknown destinations in the USSR; and

WHEREAS, vast numbers of the defenseless victims died of hardships and starvation and many more were massacred behind the Iron Curtain by their military masters; and

WHEREAS, the United States of America has never recognized the legality of the annexation of the Baltic States by the Soviet Union but has continued to recognize the Consular Representatives of Estonia, Latvia and Lithuania; and

WHEREAS, thousands of nationals of these states who sought refuge in the United States have proved themselves worth citizens and have made notable contributions to the State of Ohio and to our nation:

NOW, THEREFORE, I, James A. Rhodes, Governor of the State of Ohio, do hereby designate the week of June 14 - 21, 1965, as

BALTIC STATES MEMORIAL WEEK

in Ohio, and I urge all our citizens to join with the burdened Baltic peoples in observing this historic month in solemn memory and tribute to those who died in the cause of freedom, and to unite with their survivors in humble prayers to the God of Nations for the restoration of their rights and liberties as free nations.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto subscribed my name and caused the Great Seal of the State of Ohio to be affixed at Columbus, this 14th day of June, in the Year of Our Lord, One Thousand Nine Hundred and Sixty-Five.

James A. Rhodes
GOVERNOR

susirinkime Public Square. Visi Clevelando lietuviai raginami gausiai dalyvauti.

ALT Clevelando
Skyriaus Valdyba

• Aldona ir Vytautas Nasvyčiai išskrido į Londoną, kur jų tėvelis Jaunutis Nasvytis šiuo metu tarnauja. Vytautas rudenį grįš į Clevelandą tęsti mokslus aukštesnioje mokykloje, gi Aldona pasiliks lankyti universitetą Anglijoje.

• Karnavalas Naujoje parapijoje (Neff Rd.) vyksta nuo birželio 17 d. ir tęsis iki sekmadienio, birželio 20 d. imtinai.

Karnavalas veikia nuo 4 val. p. p.

Visi parapijiečiai kviečiami gausiai lankyti į Karnavalą ir permti baigiamus statybos darbus.

Kun. klebonas J. Angelaitis ta proga prašo visų gražinti išsiuntinėtus laimėjimams bilietų šakneles.

• L.V.S. Ramovė Clevelando skyriaus nariai, gavę Kariui paremti laimėjimams bilietus ir į gegužinę jėjimo bilietus, kuri ruošiamas 1965 m. birželio mėn. 27 d. Čiurlionio namuose, prašoma atsiskaityti su skyriaus kasininku p. P. Maineliu iki 1965 m. birželio mėn. 23 d.

• L.V.S. Ramovė Clevelando skyrius. Lietuvos okupacijos minėjime, kurį ruošia ALTO skyrius 1965 m. birželio mėn. 20 d., 11 val. Sv. Jono katedroje, pamaldose ir po pamaldų eisenoje dalyvauja su vėliava. Narius prašoma dalyvauti.

L.V.S. Ramovė
Skyriaus Valdyba

OPPORTUNITY

For a future with a well known Midwest Manufacturing Firm. We are now offering exclusive distributorships for a patented product. No competition. Factory trained personnel will assist you in setting up a tried and proven advertising and merchandising program. 100% mark up. Investment guaranteed. Minimum investment \$1,000. Maximum \$14,000. All replies confidential. For information write Director of Marketing, P. O. Box 14049, St. Louis, Missouri 63178.

UNITED MARKETING COMPANY

6286 Bärntner Avenue
St. Louis, Mo. 63130
(70-83)

IEŠKOMA MOTERIS

2 vaikams saugoti. Duodamas 3 kamb. butas su vonia. Kitos sąlygos pagal susitarimą.

Teirautis tel. KE 1-1892.
(69-71)

DĖMESIO SIUNČIAN- TIEMS SIUNTINIUS Į LIETUVĄ!

Pranešame, kad GLOBE PARCEL SERVICE, Inc., CLEVELANDO SKYRIUS, dėl atostogų bus uždarytas nuo liepos mėn. 5 d. iki liepos 19 d.

Ta pačia proga pranešame, kad nuo birželio mėn. 22 d. kai kuriems drabužiams bei daiktams bus padidinti muitai — ypačingai SKA RELEMS, MEGZTUKAMS, SIJONAMS ir SUKNUTEMS. Kitiems dalykams palieka tas pat arba labai nežymiai pakelta ar sumažinta. Tad kurie turite jau paruošę minėtus daiktus siuntimui — pasistenkite pasiūsti prieš birželio 22 dieną.

Globe Parcel Service, Inc.
Clevelando Skyrius

REIKALINGI DARBININKAI

medelyno ir dekoratyvinės sodininkystės darbams. Darbas pastovus ir atlyginimas pagal sugebėjimus.

Norintieji dirbti privalo važiuoti automobiliu ir būti 20-50 metų amžiaus.

Skambinti GARDEN'S FRIEND CO. IV 6-0816.

REIKALINGOS MOTERYS — DARBUI PRIE SIUVAMŲ MASINŲ

Pastovus darbas. Pageidaujamos prityrę akordiniam darbui siuvėjos, nors bus priimamos ir kitos.

Garantuotas valandinis atlyginimas apmokymo metu, o po to aukštas akordinio darbo atlyginimas. Iki 45 m. amžiaus. Teirautis 8:30 val. iki 4 val. p. p. nuo pirmad. iki penktad. (prie Lorain Ave.).

JOSEPH & FEISS CO.
2149 W. 53 St.
(66-70)

Ursuline College Clevelande šiais metais baigė keturios lietuvaitės G. Garlaite, R. Laniauskaitė, G. Degutytė ir R. Besperaitytė, kurios nėra šioje nuotraukoje. J. Garlos nuotrauka

• Šarūnas Lazdinis baigė Case Technologijos Instituto bakalauro laipsniu iš inžinerijos mokslo.

• Jonas Debesis baigė Case Technologijos Instituto bakalauro laipsniu iš fizikos mokslo.

MORINIS NAMAS,

3 miegamieji, užbaigtas pramogų kambarys, namas ištiesai vėsinamas. Brathenthal rajone. Parduoda savininkas.

Teirautis tel. GL 1-7062 arba MU 1-6090. (68-73)

KARNAVALAS,
NAUJOSIOS PARAPIJOS AIKŠTESE,
18022 NEFF ROAD
BIRŽELIO 17-18-19-20.

Galite laimėti 1965 metų FORD
MUSTANG automobilį.

ŽAIDIMAI — ATSIGAIVINIMUI
BUFETAI — UŽKANDŽIAI.

KLAUSKIT MUS

kaip sutaupyti
perkant naują
automobilį

Įkeičiate seną automobilį?
Įkeičiate už geresnį automobilį?

Finansuokite pirkinį su mažų nušimčių paskola iš The Cleveland Trust Company.

Tuo būdu sutaupsite didesniam modeliui ir visiems reikalingiems priedams, sudarantiems vairuotojui tiek malonumo. Tai atsielsite mažinant išlaidas su Cleveland Trust paskola.

Prieš perkant automobilį, sustokit artimiausiame Cleveland Trust banke. Tik tada, patyrę, kad padarėte gerą pirkinį su paskola, padarysite dar geresnį pirkinį renkant automobilį. Su gautais pinigais būsite pasiruošę sprendimui.

Cleveland Trust skolina daugiau pinigų didesniam skaičiui žmonių, negu bet kuris kitas bankas valstijoje.

Klauskite mūsų. Mes mėgstame sakyti "taip".

Kai reikia pinigų... klauskit
Cleveland Trust
Didžiausias Ohio Bankas

Federalinės Depozitų Draudimo Bendrovės Narys.

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MICHIGANO GUBERNATORIUS ROMNEY BIRŽELIO 14 D. PASKELBE PABALTIJŲ TAUTŲ DIENĄ MICHIGANE IR TA PROGA IŠLEIDO ŠIO TURINIO PROKLAMACIJĄ:

The Baltic States of Estonia, Latvia, and Lithuania lost their freedom in 1940 when the three independent republics were forcibly seized by the Soviet Union against the will of the people. A year later nearly 120,000 Estonians, Latvians, and Lithuanians were deported by the Communist imperialists to slave labor camps in Russia.

The love of freedom however, still burns in the hearts of Estonians, Latvians, and Lithuanians, who still resist Communist oppression. On the day of this sad anniversary, it is proper and desirable to express our encouragement for the independence of Estonia, Latvia, and Lithuania and for universal brotherhood.

The Baltic people living in Michigan and elsewhere are proud that the government of the United States has never recognized the fabricated incorporation of Estonia, Latvia, and Lithuania into the Soviet Union and continues to accord diplomatic recognition to the representatives before the Communist takeover.

Therefore, I, George Romney, Governor of the State of Michigan, do hereby proclaim June 14, 1965, as Baltic Nations Day in Michigan and urge the people of this state to reaffirm our support of those who are struggling to re-establish independence and freedom for those people and to remember those who died in the slave labor camps of Siberia.

• Aleksas Laikūnas, Vilties draugijos valdybos narys, vyksta į Chicago, kur dalyvaus Aukšės Paplėnaitės ir Rimo Vaičiūčio vestuvėse. Ta proga iš turės pasitarimų su ALT S-gos valdybos nariais bendromis S-gai ir Vilčiai temomis.

• Emilija ir Vincas Rasteniai, po ALT S-gos Seimo išvyko atostogų ir siūnia Dirvos bendradarbiams ir skaitytojams linkėjimus iš N. Carolinos ir Tennessee kalnų.

KORP. NEO-LITHUANIA STOVYKLA IR SUVAŽIAVIMAS

Korp. Neo-Lithuania vasaros stovykla šiais metais įvyks nuo rugpjūčio 28 d. iki rugsėjo 6 d. Rex Terrace resort on Elk Lake, Alden, Michigan. Tai yra labai graži ir erdvi vieta — lodge ir trylika kabinų su visais patogumais, sporto aikštės, motorlaiviai ir t.t. Kaina stovyklautojams 7 dol., svečiams savaitgalyje — 8 dol. dienai plus 4% mokesčiu.

Vyr. Valdybos pavedimu stovyklą organizuoja Detroito neolithuanai.

Ten pat rugsėjo 4-tą ir 5-tą dienomis yra šaukiamas Korp. Neo-Lithuania suvažiavimas.

Visi korporantai yra prašomi atitinkamai sutvarkyti savo vasaros darbus bei atostogas, kad kuomet skaitlingiausiai galėtų dalyvauti stovykloje ir suvažiavime.

Korp. Neo-Lithuania Vyr. Valdyba

• Kongresmanas Michael Feighan, iš Ohio, birželio 15 d. Kongrese pasakytoje kalboje pranešė, kad jis yra pareikalavęs Kongreso karinę komisiją prarasti tardymus dėl š. Vietnamo komunistų įvykdytų žiaurumų ir nežmoniško elgesio su kariais ir civiliais gyventojais Vietname.

Kong. Feighanas ta proga iškėlė faktą, kad tardymais ir surinktais duomenimis bus galima pasinaudoti įrodymams, kad tokia komunistų politika ir elgsena yra pastovia praktika komunistų veikime ir kad toji žiauri praktika yra vartojama ir kituose kraštuose. "Svarbu, kad pasaulis sužinotų tiesą apie komunistų žiaurumus", pabrėžė kong. M. Feighan.

• Detroito Pabaltijo Komiteto spaudos kongerencijoje, įvykusioje Tuller viešbutyje, lietuvius atstovavo A. Astašaitis, dr. A. Damašis, dr. Kęstutis Keblys, dr. V. Majauskas, Ralph J. Valatka ir Algis Zaporackas. Į konferenciją atvyko James Anderson. Detroit News korespondentas, kuris keletą kartų aprašė Pabaltijo tautų persekiojimus, Detroit Free Press atstovas ir WJBK-TV ir WXYZ-TV atstovai, kurie fotografavo pasikalbėjimą su Pabaltijo Tautų Centrinio Komiteto pirmininku dr. Peteris Lejins ir perdavė pirmadienio žinių pranešimuose. Lenkų laikraštis Polish Daily News plačiai aprašė Pabaltijo tautų minėjimą.

Detroito liuanistinės mokyklos mokytojai, dirbę mokykloje penkiolikos metų laikotarpyje. Pirmoj eilėj iš kairės: B. Beržanskienė, V. Kundrotienė, M. Jankauskienė, S. Kaunelienė, O. Valienė, J. Pečiūrienė, R. Nenienienė, St. Bublienė, J. Mikulionienė, Č. Naunienė, Antroje eilėje: K. Gogelis, A. Janušis, dr. V. Misiulis, St. Sližys. Trečioje eilėje: L. Bulgari, Pr. Zaranka, J. Švoba, dr. J. Mikulionis, Vl. Pauža ir J. Mitkus.

Detroito liuanistinės mokyklos choras, mokyklos 15 metų sukakties proga, išpildęs meninę programą. Chorui vadovauja St. Sližys.

LIETUVIŲ VYSKUPŲ PAGERBIMAS NEWARKE

40 val. atlaidai Newark, N.J. šiemet praėjo ypatingai pamaldžiai ir iškilmingai. Newarkui teko išmintina laimė: gausiam būry garbingų dvasiškių, atlaidų užbaigime dalyvavo abudu lietuviai vyrukai. Jubilatas vyskupas Vincas Brizgys pasakė atlaidų užbaigimo pamokslą, ganytojiškai gražų.

Antrąją atlaidų dieną, iškilmėse dalyvavo ir labai turiningai ir giliu pamokslu pasakė, grįžtant iš Romos šv. Kazimiero Liet. Kunigų Seminarijos rektorius, protonotaras prel. L. Tulaba. Apaštališkuoju protonotarų prel. Tulaba buvo popiežiaus paaugštintas mitynų naujo vyskupo iškilmių metu, Vatikane. Žiedas, mitra ir kryžius, kardinolo iškilmingai buvo įteikti vėliau, specialiomis apeigomis. Newarkiečiams tikintiesiems, kad popiežius parodo išskirtino, užtarauto dėmesio, paskirdamas ar paaugštinamas lietuvių aukštųjų dvasiškių.

Atlaidų apeigoms bažnyčioje pasibaigus, vietos kunigų, prel. Kelmelio ir kun. P. Totoraičio kvietimu bei pastangomis, su vietinėmis organizacijomis buvo surengta akademija — priėmimas

abiems vyskupams pagerbti. Vyskupui Brizgiui, švenčiančiam 25 m., vyskupystės sukaktį ir naujai konsekruotam vysk. Pr. Brazui — jo sutikimo proga.

Iškilmes salėje, kun. Totoraičio pakviestas pravedė prof. Jokūbas Stukas, su rašytoja O. Audrone Balčiūniene. Iškilmėse dalyvavo ir žodį tarė gen. konsulas Vytautas Stašinskas. Iškilmingo akto metu buvo įteikti abiems vyskupams adresai su atitinkamais tekstais, piešti dail. P. Jurkaus. Ritos ansamblis, diriguojamas Alg. Kačanausko, nuotakingai su dainavo keletą gražių dainų. Ansamblio vardu inž. V. Melinis įteikė abiem vyskupams ansamblio įdainuotų plokštelių.

Vyskupas Vincentas Brizgys ganytojiškai prabilo į auditoriją trumpai peržvelgdamas tikintųjų reikalus tremtyje, popiežiaus parodytą palankumą lietuviams tautine prasme, paskiriant naują vyskupą. Supratome jubilato žodžiuose džiugią galimybę susilaukti ir daugiau lietuvių vyskupų. Toliau kalbėjo apie šiluvos koplyčios įrengimą Washingtone, ypatingai pasidžiaugdamas paskutine, mažojo lietuviuko, ekskursanto, 1 dol. auka, atsisakant už jį sau skanumynų. Dorybės išugdomos nuo vaikystės.

Daug tobulos išminties pasakė vysk. Brizgio baigiamieji žodžiai, su lengvu humoru pasakyti:

"Kai susibaramė, tainesusipykime". Tas taip patiko auditorijai, kad spontaniškai pritarimui, reiškiant padėką, ilgai nebuvo galo.

Vyskupas Pr. Brazys kalbėjo jam būdingu rimtumu, moksliniais religine-tautine tema, paliesdamas, jo paskyrimo proga popiežiaus paskatinamas mintis lietuviams išsilaikyti pasaulyje religiniai tautiniuose vienuose.

Abiems vyskupams auditorija atsidėjo dideliu entuziazmu bei nuostundumu. Newarkiečiai tikrai ilgai laikys širdyse aukštųjų svečių pamokslų žodžius, lygiai, kaip vyskupų mintis, tartas akademijos metu.

Pabaigai žodį tarė parapijos šeimininkas prel. Ig. Kelmelis, įnešdamas jam būdingo nuostiraus paprastumo. Kun. P. Totoraitis, visų iškilmių "Būtė Darbininkė", dalyvius pakvietė atsisveikinti.

Atlaidų metu bažnyčioje giedojo šv. Cicilijos choras, vad. Klem. Bagdonavičiaus, vargonavo Alg. Kačanauskas, solo giedojo Liudas Stukas.

Abu vietiniai kunigai dėkingi aukštiesiems dvasiškiams už atsilankymą, sutikiant Newarkui tokią garbę, dėkingi parapijiečiams už darnią talką, visokeriopą paramą, dideles ir mažas aukas. Sutiktinėmis jėgomis galima daug nuveikti Dievo ir Lietuvos labui.

(kor)

MOKSLO METŲ UŽBAIGIMAS PUTNAME

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų bendrabučio Putname oficialioji mokslo metų baigimo programa įvyko birželio 3 d. Rytė buvo mišios, vakare vakarinė su svečiais, vėliau programa bibliotekoje abiturienčių garbei.

Programos metu buvo įteikta liuanistinio kurso premijos. Jonė Šaltenytė iš Montrelio gavo dovaną ir pagyrimą už pastangas besimokant lietuviškai rašyti. Marija Šataitė iš Chicagos už rūpestingą liuanistinį pamokų paruošimą ir padarytą pažangą, Marytė Daniliūnaitė iš Londono, Kanados, už pažangą kalboj ir literatūroj, Eleonora Kivėnaitė iš Chicagos, už didelį dėmesį literatūrai ir šiais metais toje srityje įgytas žinias. Iš studenčių, lankančių Annhurst Kolegiją, stipriausia reikėsi Marija Narkutė, Lawrence, Mass. rūpestingai įduodama visus namų darbus ir perskaitydama reikalingus veikalus. Gražią pažangą padarė Birutė Šimkutė iš New Jersey.

Pavyzdingąją mergaitę pačių mergaičių išrinkta Jonė Šaltenytė iš Montrelio. Baigiančių vardu dėkojo Teresė Durickaitė.

Meninę išpildę muzikos pamokas lankiusios mergaitės, vadovauja mamos seselė M. Ignė.

Raudondvario padangėj įvairumo ir judėjimo nestinga, jo buvo ir šiais metais. Šalia valstybinio ir liuanistinio kurso paruošėm dešimt meninių programų, dvi išpildyta amerikiečiams.

Bendrabutyje veikiantieji skaučių Aušros draugovė apjungianti keturias skiltes, paruošė šešias iškilmingas sveikas, skautų popietę su žodžiu ir programa.

Moksleivės ateitininkės buvo išvažiavusios į dvejus ideologinius kursus, Worcesterioje ir New Yorke. Ateitininkų žodį davė aštuonios mergaitės.

Birželio 18 dieną paskutinės moksleivės išskrenda vasaros atostogoms. Raudondvariui ir Putnamo Seselių sodybai tariam nuosirdų sudiev iki rudens. Baigusios, kurios išvyko negrįžtamai, paliko čia savo asarėles ir širdies dalį: Virginija Totoraitytė iš Kolumbijos, Marija Narkutė iš Lawrence, Mass. Moksleivės: Aldona Bernotaitė — Chicago, Danita Dipelaitė — New York, Teresė Durickaitė — Nemton, Mass., Liucija Narkutė — Lawrence, Mass., Eglė Stelmokaitė — Chicago. Joms linkime sėkmės ir Dievulio palaimos ateities keliuos.

Dalyvė

Nepallanti tautinės srovės veikėja Bronė Paplėnienė (kairėje) su savo dukromis Aukse (viduryje) ir Rūta (dešinėje). Ši šeštadienį, birželio 19 d. Aukse Paplėnaitė Chicagoje susitaukia su Rimu Vaičiūčiu. Sutauktuvių apeigos įvyks šv. Panelės Marijos Gimimo bažnyčioje, 2700 W. 69th St., 2 val. p.p. Abu jaunavedžiai, baigę aukštąjį mokslo, eilę metų visu pajėgumu yra įsitraukę į lietuvių jaunimo veiklą.

IŠVYKA Į NIDĄ

Detroito birutinių, talkinant k.sav. ir ramovėnų valdyboms, birželio 20 d. rengia išvyką pas p. Kodacių į Nidą, kur bus pagerbti k.sav. ramovėnai ir birutiniai, be to, atšvęsta Antaninės, Joninės, Petrinės ir Povilinės.

• Aukšinio amžiaus grupės 37 nariai praleido keletą dienų Tabor Farmos vasarvietėje. Kelionę tvarkė Petronėlė Bandzienė ir Petronėlė Medonienė. Tabor Farmos vadovai Bachunų šeima ir Valdas Adamkavičius šią grupę antrą kartą maloniai priėmė specialiomis sąlygomis. Už tai visa grupė jiems dėkinga.

Los Angeles šv. Kazimiero parapijos pradžios mokyklos mokiniai su klebonu prelatu J.J. Kušingiu, mokytojais sėsele Alfreda ir Ona Ražutienė, užbaigus mokslo metus.

L. Kančausko nuotrauka